

Pārejam uz vasaras laiku!

31. martā 3.00 pulksteņa rādītāji jāpagriež par stundu uz priekšu. Pērn Eiropas Komisija lēma sezonālo laika maiņu pārtraukt jau šogad, bet Eiropas Savienības dalībvalstis pieprasīja papildu laiku – vismaz līdz 2021. gadam.

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kurzemnieks

Piektdiena, 2019. gada 29. marts

Pašvaldības policija dodas reidā, lai pārlicinātos, ka suņi ir čipēti un reģistrēti.

Cena
0,68 eiro

Nr. 38
(11 420)

➔ 7. lpp.

Grib pārceļt rūpniecības tirgu

Augšā – tagadējā tirgus ēka, pa labi – KKP piedāvātais pārvietojamais kiosks.

Kurzemnieks jau rakstījis, ka ēku Piltenes ielā būvinspektori atzinuši par neizmantojamu un vidi degradējošu. Apstākļi tajā nav piemēroti ne tirgotājiem, ne pircējiem. KKP uz-

sver, ka uzturēšanai katru mēnesi tiek izlietoti līdzekļi, kas ievērojami pārsniedz ieņēmumus no tirdzniecības vietu nomas. Nepieciešams ēkas remonts, elektroinstalācijas maiņa un teritorijas labiekārtošana. Interesi par ēku bija izrādījis uzņēmējs Kaspars Bergmanis, solot pēc remonta to saglabāt kā rūpniecības preču tirgu tik ilgi, cik pēc tāda būs vajadzība. Tirgotāji bažījās, ka tas sadārdzinās nomas maksu. Pašvaldības rīkotajā ēkas izsolē gan nepieciešams neviens interesents, arī K. Bergmanis. Tagad pēc KKP ieceres tirgotājiem, pārceļoties uz pārtikas tirgus teritoriju, tiks nodrošināti daudz labāki apstākļi. Arī pircējiem būšot ērtāk, jo abi tirgi atradīsies vienā vietā. Tas nozīmē, ka pieaugs apmeklētāju skaits.

Pārvietojamo kiosku kopējās izmaksas tiek lēstas ap 30 000 eiro. Tos nolemts novietot laukumā pie transformatora būdas, kur tiek tirgoti stādi.

„Pirms desmit gadiem rūpniecības preču tirgū bija 22 tirgotāji, tagad palikuši astoņi. Investēt tajā ēkā neatmaksājas. Turklāt, apvienojot tirgus, samazināsies izmaksas par apdrošināšanu, apsardzi, elektrību, ēkas uzturēšanu, stāvlaukuma kopšanu un uzturēšanu. Kioski ir tādi paši, kā kādreiz bija veikaliņam *Kuldīgas labumi*, – tur ir siltums, iespēja iekārtot pielaiķošanas kabīni. Esam bijuši pie tirgotājiem, izstāstījuši ieceri.

Ar 1. septembri Kuldīgas rūpniecības tirgus, kas atrodas Piltenes ielā 25, tiks pārceļts uz pārtikas tirgus teritoriju Aizputes ielā 2a.

Tā lemts tirgus apsaimniekotāja – pašvaldības uzņēmuma *Kuldīgas komunālie pakalpojumi (KKP)* – valdes sēdē. KKP vadītājs Pēteris Gobzemis pastāstīja, ka rūpniecības preču tirgotājiem tiks piedāvāti pieci pārvietojamie kioski.

Tagad gaidām viņu atsauksmes, aicinām interesentus slēgt ar mums līgumu par tirgošanos jaunajos kioskos Aizputes ielā,” teic P. Gobzemis.

Jautāts par vecā angāra likteni, KKP vadītājs atbild, ka tā ir domes kompetence, bet viņa priekšlikums ir to atkārtoti piedāvāt izsolē: „Ja ēka būs tukša, varbūt uzņēmēju interese būs lielāka.”

Inguna Spuleniece
KKP arhīva un Lāsma Reimanes foto

Turpinājums ➔ 3. lpp.

Godīgums
Pacietība
Gimene
Mīlestība

Kuldīgas novada vērtības izsaka uzņēmīgas dāmas domnīcā *Līderes kods*.

➔ 4. lpp.

Ēdolnieki bibliotekāri **Airu Celmu** sauc par labsirdīgu, izpalīdzīgu un līdzcietīgu. Viņa palīdz nelaimē nonākušiem dzīvniekiem, ir uzrakstījusi savu pirmo grāmatu un pārlicināta, ka no labiem darbiem rodas spēks un enerģija darīt tos atkal un atkal.

➔ 8. lpp.

Pirmdien, 1. aprīlī:

- Tēja ar Ēvaldu Valteru.
- 1. aprīlis ir klāt!
- Notriec uz gājēju pārejas.
- Māca nekāpt dobēs.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Pretruna

Daina Tafelberga,
tālr. 63350563,
daina.tafelberga@kurzemnieks.lv

Šķiet, ka taisnība vides zinātnieku atzinumam, ka Latvijas upes aizaug un mazinās ūdens faunas daudzveidība. Vienlaikus gribētos piekrist HES saimnieku iebildumiem, ka viņi nav tie lielākie pāridarītāji dabai. Varbūt pat gluži otrādi: ja neapsaimniekotu upes, nevilktu no tām ārā nokritušus kokus vai cilvēku izmestus ledusskapjus un citus kaitīgus mēslus, ūdensteces aizaugtu vēl vairāk un pārvērstos purvājā. Turklāt mazās HES ražo elektroenerģiju no atjaunojamiem resursiem, par ko cīnās *zaļie*. Pēc šajā numurā aprakstītā pētījuma (10. lpp.) iznāk, ka tomēr pret alternatīvo enerģiju. Latviešu

pētījuma skaitļos neizteiktais lietderības koeficients. Būs vēl lielāki finanšu cipari, lai panāktu šī pētījuma mērķa īstenošanu, ja vien viss neapstāsies pie skaļā paziņojuma, ko drīz visi aizmirsīs. Nav jau pirmā reize, kad tie paši atjaunojamās enerģijas teorētiskie aizstāvētāji, tostarp arī valdība, brūk virsū praktiķiem – ražotājiem. Latvija ar abām rokām balso par Parīzes konvenciju, kurā iekļauta energoneatkarība un energodrošība, kā arī citi videi un cilvēkam svarīgi procesi. Tajā pašā laikā valsts augstākā vadība par katru cenu mēģina iznīcināt savulaik pašas iniciētu un atbalstītu nozari – elektroenerģijas ražošanu, izmantojot ūdeni, vēju, sauli, biomasu. Nedomāju, ka tam pamatā ir *zaļo* pētījumi un atziņas. Tā vairāk ir pretrunīga finanšu problēma. Jau vairākus gadus nerimst kaislības ap obligāto iepirkuma komponenti (OIK). Īpaši karsts kartupelis politiķu mutēs tas bija priekšvēlēšanu laikā, nu jau tā kā mazliet pazisis, bet galā tiks vēl nav. Kā skaidro mazo HES, vēja parku, biomasas koģenerāciju staciju saimnieki, nav godīgi to OIK, kas kalpo kā atbalsts elektroenerģijas ražošanai no atjaunojamiem resursiem, pataisīt par galveno cēloni elektrības dārdzībai Latvijā. Ir daudz lielākas sadaļas rēķinos – arī tādas, no kurām patērētājs netiek gudrs, par ko īsti maksā. Jau tagad mazās HES ir uz izdzīvošanas robežas. Ja uzbrukumi turpināsies, tās pārtrauks darbību, būs sliktāk videi un cilvēkiem, beigās arī valstij, jo novados zudīs darba vietas un nodokļu ienākumi.

„Būs vēl lielāki finanšu cipari, lai panāktu šī pētījuma mērķa īstenošanu, ja vien viss neapstāsies pie skaļā paziņojuma, ko drīz visi aizmirsīs.”

zinātnieki kopā ar lietuviešiem par gandrīz 400 tūkstošiem eiro no Eiropas Reģionālās attīstības fonda un valsts budžeta apskatījuši upītes Ventas un Lielupes baseinā un sešas no 150 Latvijas mazajām HES. Papētījuši iegūtos datus un nosprieduši, ka šie elektrības ražotāji rada neatgriezenisku kaitējumu ūdens faunai, kaut izpildītas visas hidroloģijas, ihtioloģijas un vēl citu zinātnu ekspertu striktās prasības. Vajagot vēl striktākas, tāpēc jāmaina likumi. Tāds ir ne tik lētā

PĒC PUBLICĒTĀ

Nedrīkst palaist, lai kļīst

Pēc raksta *Klaidinošie dzīvnieki. Problēmai meklē risinājumu*, kurā skaidrots, ka pašvaldības rīkotajā sapulcē par Kuldīgā klaidinošiem dzīvniekiem nolēms bezsaimnieka kaķus sterilizēt un atlaist atpakaļ, kāda kuldīdzniece pauz viedokli, ka arī šāda pieceja nav pareiza.

„Man par šādiem noteikumiem ir dusmas un žēlums,” raksta sieviete. „Kaķus sterilizē un atlaiž pie daudzdzīvokļu mājām. Pensionāri, kuri tos iepriekš barojuši, nomirst vai paši vairs nevar paiet, bet kļīstošie kaķi un suni paliek neaprūpēti.” Sieviete uzskata, ka kļīstošu bezsaimnieka dzīvnieku nedrīkst būt. Visiem vajadzīgas mājas, un tas jāuzņemas patversmei.

Jolanta Hercenberga

LASĪTĀJI NEAPMIERINĀTI

Pietrūka papildu zīmes

Kuldīdznieki sūdzējušies, ka Mazajā Pļavas ielā pie frizētavas *Marika* pašvaldības policija sodījusi autovadītājus par stāvēšanai nepareizi novietotu auto, proti, virzienā no Pļavas uz Piltenes ielu. Savukārt pretējā virzienā tajā pašā ielas pusē novietotā auto vadītājs sodu nav saņēmis.

Mazās Pļavas ielā aizliegums apstāties paredzēts tikai posmā pie garāžām iepretim bērnu dārza *Cīrulītis* stāvlaukumam, taču zīmju izvietojums ir nepilnīgs – pietrūkst plāksnes ar darbības zonu. Diemžēl pašvaldības policija to nav ņēmusi vērā.

Par šo situāciju arī topošie autovadītāji jautājuši *Modra autoskolas* instruktoriem. Autoskolas vadītājs Modris Vīte skaidro, ka šajā ielā zīme *Apstāties aizliegts* ir pie krustojuma ar Pļavas ielu, tai nav papildu plāksnes, tātad darbība attiecas līdz krustojumam ar Piltenes ielu (frizētavas pusē). Savukārt virzienā no Piltenes ielas šāda zīme ierīkota pa vidu iepretim stāvlaukumam pie bērnu dārza *Cīrulītis*. Ja autovadītājs iegriežas Mazās Pļavas ielā no Piltenes ielas, stāvlaukumā apgriežas un brauc atpakaļ, lai apstātos pie frizētavas, viņš var nezināt, ka iela slēgta stāvēšanai, jo otrā galā šādas zīmes nav. Ceļu satiksmes noteikumos nav teikts, ka šādā situācijā autovadītājam jānoiet visa iela, lai apskatītos, kādas zīmes saliktas visā tās garumā.

Praksē nemēdz aizliegt apstāšanos vai stāvēšanu tikai no vienas puses. Visticamāk, ka zīmes izvietotas nepareizi vai arī pietrūkusi papildu plāksne ar darbības virzienu. Trešdien jautājums izskatīts novada domes transporta komisijas sēdē. Kā norādīja Latvijas Valsts autoceļu Kuldīgas nodaļas pārstāvis Māris Taurīte, apstāties aizliegts teorētiski noteikts tikai posmā iepretim *Cīrulīša* stāvlaukumam, nevis visā ielas garumā, bet praksē pietrūkst papildu plāksnes ar darbības zonu. Policijai vajadzējis izvērtēt aplamo situāciju pirms soda noteikšanas. *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* ielu un laukumu apsaimniekošanas daļas vadītājs Gatis Ozols solīja, ka papildu plāksne drīzumā tiks uzlikta.

Dainas Tafelbergas teksts un foto

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai jūs ietekmē pāreja uz vasaras laiku?

Ilga Dzene, pensionāre:
– Mani nekad tā laika griešana nav ietekmējusi, nav bijis tā, ka grūtāk piecelties. Tomēr šķiet, ka lēmums par laika grozīšanas pārtraukšanu ir labs, man patīk. Nebūs vairs jāgroza tie pulksteņi.

Iveta Sandere, audzina bērniņus:
– Mani tas neietekmē, domāju, drīzāk mazus bērnus, iespējams, manam būs grūtāk piecelties uz dārziņu. Ir pierasts, ka pulkstenis ir jāgriež. Man būtu vienalga, kurā laikā palikt. Pierod pie visa.

Rihards Strādnieks, skolnieks:
– Būs mazāk laika miegam. Varbūt grūtāk būs piecelties pirmās dienas, bet pulksteņa griešanu neizjūtu. Man labāk patīk vasaras laiks, jo gaišāki vakari. Vērtēju pozitīvi to, ka drīz varēsim laiku vairs negrozīt.

Velta Helmane, pensionāre:
– Sākumā nedaudz izjūtu, bet kopumā mani tas neietekmē. Noteikti labāk patīk vasaras laiks, jo tad ir gaišāks. Gaidu to brīdi, kad vairs nebūs jāgriež pulkstenis, jo tas ir lieki.

Mārīte Lejasmeijere, sētniece:
– Varbūt grūtāk pamosties, ja stundu ātrāk jāceļas. Tas arī viss. Man gan darba dēļ agri jāceļas vienmēr. Kad augām, pulkstenis nebija jāgroza, un tas bija forši. Gan jau arī tagad, kad vairs negrozīsim, būs labi.

Dainis Jaunzems, tālbraucējs:
– Nav ietekmējis. Zinu, ka grib panākt, lai nebūtu jāgriež, bet man tas ir vienalga. Kam ir jāceļas, tam ir jāceļas; kam jāguļ, tam jāguļ. Varbūt vecāki cilvēki un bērni izjūt pāreju. Man labāk patīk vasaras laiks, ceru, ka paliks pie tā.

Lāsma Reimane, Madaras Salas foto

FOTOKOMENTĀRS

Visām sievietēm patīk policistu uniformas!

Lailas Liepiņas teksts un foto

Grib pārceļt rūpniecības tirgu

(Sākums 1. lpp.)

Rūpniecības preču tirgū vairāki sastaptie tirgotāji uz jautājumiem par KKP ieceri pārceļt tirgu no Piltenes ielas 25 uz pārtikas tirgu Aizputes ielā atsakās atbildēt.

Tirgotāja Iveta Bruzinska uzskata, ka uz turieni varētu iet, bet par tirgus būdiņu īri piedāvāta neadekvāti augsta cena: „Šķiet, ka cenas ir augstākas nekā Rīgā. Kuldīgā nav tādas pirktpējas, lai mēs to varētu pacelt. Piekrist tik augstai nomaiz nozīmē bankrotu. Mēs visi esam mazie uzņēmēji – neejam rokas izpletuši un nelūdzam nevienam neko, mēs paši cīnāmies saviem spēkiem. Protams, gribētu atrasties kaut kur centrā, tuvāk autoostai vai Rimi. Mēs saprotam to, ka novada domei nav īpašas intereses par mums. Turklāt cilvēki tagad ir slinki, viņiem vajadzīgs visur piebraukt, bet pie pārtikas tirgus tas nemaz nav izdarāms.”

Vēl kāda tirgotāja, kura vēlējas palikt anonīma, stāsta, ka tas izmaksātu dārgi. Viņa uzskata, ka domei ir jānodrošina vieta. „Tā

būdiņa ir vien 18 kvadrātmetru liela, un es nevaru izlikt visu precī, tā ir par mazu. Īre būs 300 eiro plus elektrība, bet apgrozījums nebūs daudz lielāks. Esam runājuši, ka gribētu pārceļties uz veco *Bērnus pasauli*, bet īpašnieks ar mums nerunā. Vēl esam domājuši par vietu prefī veikalam *Maxima*, blakus automazgātavai,” saka tirgotāja.

KKP vadītājs P.Gobzemis, jautāts par nomas maksu, skaidro, ka 300 eiro mēnesī ir aptuvenas aplēses, bet uzņēmuma saimnieciskajās interesēs ir, lai ieguldījums piecos gados atmaksātos. Nav teikts, ka tiks pirkti tieši konkrētā ražotāja kioski, tiks meklēts lētāks variants, bet šobrīd ir būtiski saprast, vai tirgotāji būtu gatavi ar KKP slēgt līgumu par šādu namiņu īri. Viņš paskaidroja, ka līdz šim vecajā tirgus angārā nav bijusi uzskaitīta elektrība, tādēļ ziemā KKP strādājis ar zaudējumiem. Turklāt – ja uzņēmumam nāktos investēt tagadējā rūpniecības preču tirgū, nomas maksa strauji augtu.

Lāsma Reimane, Inguna Spuleniece

Nelaime Gudeniekos

Vien gaismas diķī un traktora aizmurgējais ritenis virs ūdens otrdien vēlā vakarā liecināja par notikušo nelaيمي Basos – kaimiņu mājas diķī noslikušo vietējo iedzīvotāju.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pārstāve Vendija Pikše informē, ka dienests izsaukumu saņēmis 23.30. Ugunsdzēsēji glābēji izvilkuši traktora kabīnē esošu cilvēku un līdz Neatliekāmās medicīniskās palīdzības dienesta ierašanās brīdim snieguši pirmo palī-

dzību. Tomēr vēlāk mediķi konstatējuši 1961. gadā dzimušā vīrieša nāvi.

Gudenieku pagasta pārvaldes vadītāja Daina Bērende stāsta, ka bojā gājušais Dainis Saveljevs Basos dzīvojis ilgu laiku un viens pats, bijis traktorists un palīdzējis vietējiem iedzīvotājiem dažādos darbos. Tajā vakarā notikušo nelaيمي pirmā ieraudzījusi kaimiņiene, kura izsaukusi palīdzību. Pašu spēkiem nav varējuši līdzēt.

Jolanta Hercenberga

Kāds ir tavš azarta līmenis?

Lai izglītotu sabiedrību par atbildīgu azartspēļu lietošanu un brīdinātu par sekām, Latvijas Spēļu biznesa asociācija sāk kampaņu *Droša spēle*.

Kampaņas mājaslapā *Drosaspele.lv* ikviens var noskaidrot savu spēlētāja tipu, izpildot testu. Savukārt, lai iemācītos pareizi izprast atkarības risku un apzinātos bīstamo robežu, mājaslapā var iepazīties ar dažādiem ieteikumiem, kas veidoti sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitātes psiholoģijas laboratoriju. Apkopotā informācija var būt noderīga, lai pasargātu ne-

tikai sevi, bet arī tuviniekus.

Aptauju rezultāti norāda, ka Latvijā azartspēles ir spēlējuši 30% iedzīvotāju. Visvairāk tās internetā spēlē vīrieši vecumā no 25 līdz 34 gadiem, bet ārpus interneta – vīrieši vecumā no 18 līdz 24 gadiem. Arvien populārākas kļūst spēles internetā, kur vismaz 40% no piedāvājuma ir nelegāls. To veido ārvalstu operatori, kas neievēro drošas spēles pamatprincipus. Šiem uzņēmumiem nav arī licences, lai darbotos Latvijā.

Inta Jansone

Aizraujoša iepazīšanās

Ernesta Vignera Kuldīgas mūzikas skola sarīkojusi interesantu atvērto durvju dienu, kurā vecāki varēja ne vien apskatīt mācību telpas, bet arī paši uz mirkli iejusties kā audzēkņi.

Radošās aktivitātēs sfīgu, klavieru, sitamo, pūšamo instrumentu, kā arī kora un solfedžo pedagogu vadībā varēja apgūt, piemēram, flautas salikšanu, mācīties ritmu, bungot, dziedāt, pārbaudīt zināšanas par skolas vēsturi un novadniekiem mūzikā. Normundam Vitomskim divi bērni jau mācās mūzikas skolā, trešais iet sagatavošanas klasē. „Nebijis un aizraujošs pasākums – noteikti nenožēloju, ka veltīju tam sestdienu,” viņš vērtē. „Ieguvums ir tas, ka tādā veidā var labāk iepazīt vidi, kurā bērns apgūst zināšanas papildus obligātajām mācībām. Varēja parunāties ar skolotājiem, parasti saskarsme notiek reti – sapulcēs, koncertos, pirms eksāmeņiem.”

Savukārt Daiga Kurzemiece pati reiz gājusi E. Vignera mūzikas skolā, tagad viņa priecējusi restaurētās un paplašinātās ēkas telpu apskate – viņas laikā bijis citādāk.

Radošajās stacijās vecāki ar aizrautību apguva bungu un citu instrumentu spēli.

D.Kurzemieces atvase apgūst klavierspēli, bet šajā pasākumā sastaptās draudzenes Māriņes Āboltes meita iet kora klasē. Māmiņas atzīst, ka uzaicinājums bijis kā intriga – nu

kas gan tur tāds būs! Un bijis ļoti interesanti. To varēja novērot arī pēc citu vecāku atsaucības, kas pedagogiem par nelielu pārsteigumu, bija sanākuši kuplā skaitā un

daudzi kopā ar bērniem.

„Šāds pasākums mums bija pirmoreiz,” teic skolotāja Līga Saulgrieze. „Rudenī gan bija neliels eksperiments ar pirmajām un otrajām klasēm. Parasti vecāki atved bērnu uz mācībām un pēc tam brauc pakal. Sapulcēs runājam par sekmēm un sadzīves lietām. Šoreiz veidojām tā, lai vecāki un skolotāji iepazītos vairāk un vienlaikus varētu atpūsties. Daudzi vēl nebija izstaigājuši visu skolu, apskatījuši citas klases. Ja bērns mācās, piemēram, klavieres, tad parasti neiet un neskatās, kur un kā spēlē flautu vai sit bungas. Tāpat nav saistības ar citiem skolotājiem. Šī bija iespēja iepazīties. Arī paši pedagogi ieguva jaunu pieredzi un varēja paskatīties uz savu mācību priekšmetu no cita aspekta.”

Pēc radošo staciju apmeklējuma un sarunām pie kafijas vecāki ar lielu interesi noklausījās ārsta, Valsts eksprezidenta Valda Zatlera lekciju par izglītības mērķiem, saturu un kvalitāti.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

Talko ūdens dienā

Sakopšanas talkā piedalījās 21 skolēns un seši pedagogi, kuri ir projekta dalībnieki.

Skrundas vidusskolas komanda Erasmus+ W.A.T.E.R. projektā piedalījās Pasaules ūdens dienā, sakopjot Ventas krastus pie Skrundas. Tur tika vākta plastmasa, stikls un citi atkritumi.

6. klases skolnieks Adrians Bolšteins projektā piedalās pirmo reizi: „Mums gāja ļoti labi. Cītīgi tīrījām Ventas krastus. Lielākais pārsteigums – atradām pilnu maisu ar stikla pudelēm. Mēģinājām padarīt tīrāku Latviju, sakopt vidi mums apkārt.” 11. klases skolniece Ieva Apermane talkoja peldvietā, jo vasarā uz to bieži dodas: „Ir ļoti satīrīt vidi, kurā paši uzturamies. Visinteresantākais atradums bija makšķere. Patika, ka kopā ar klases meitenēm uzturējām atkritumu vākšanas garu. Uzreiz ir patīkamāks skats pēc padarītā. Piedalīšos arī 13. aprīļa talkā. Ja būs iespēja, talkošu pie kādas ūdenstilpnes.”

Angļu valodas skolotāja Inese Dabiņa stāsta,

ka talka ir viena no projekta aktivitātēm: „Abus gadus svinēsim šo dienu, jo tā aicina pievērsties ūdens resursu nozīmei un domāt par to saglabāšanu nākamajām paaudzēm. Sakopšanas talkā piedalāmies ne tikai mēs, bet arī parējās četras projekta dalībvalstis – Turcija, Itālija, Portugāle un Grieķija. Savācām necerēti daudz maisus. Kopumā ļoti pastrādājām, un tīrā vidē dzīvot ir patīkamāk.”

Skolotāja Inese Pickaine: „Venta ir ūdenstilpne, kuru iedomājamies satīrīt. Katras valsts pārstāvji nolēma, kādu teritoriju pie ūdenstilpnēm sakopt. Savu pasākumu esam reģistrējuši arī Pasaules ūdens dienas mājaslapā: www.worldwaterday.org.”

Skolas direktors Ainārs Zankovskis uzskata: „Pasākums jauniešiem liks aizdomāties, ka vide ir vērtība. Tas ir labs iemesls, lai sakoptu Skrundas skaistāko pārli – Ventmalu.”

Annas Bivbānes teksts un foto

Skrundas vidusskolas skolotāja Inese Pickaine kopā ar 11. klases skolnieci Ievu Apermani ar maisiem rokās tīra Ventas krastus.

Vērtības kā orientieri

Domnīca *Līderes kods* pēc desmit reizēm dažādās vietās pagājušajā nedēļā piestāja Kuldīgā, pulcējot novada sievietes uzņēmējas. Ideja vienkārša – uz klausīt stāstus un atziņas par viņu dzīves un darba svarīgākajām vērtībām un spēka avotiem, lai pēc tam izveidotu ik novada vērtību sarakstu.

Formāts ir ļoti pārdomāts un interesants. Vispirms vārds tika dots piecām uzņēmīgām novada dāmām, kuras pasākuma organizatoriem bija ieteikusi vietējā pašvaldība, pēc tam visas klātesošās papildināja vērtību sarakstu ar katrai būtiskāko.

Pasākumu kopā ar Kuldīgas novada pašvaldību Mākslas namā rīkoja biedrība *Līdere*, kuras vadītāja Aiva Vīksna atklāšanā uzsvēra sievietes lomu uzņēmējdarbībā, pastāstot, kā noorganizējusi pirmo mentoringa programmu Latvijā kopā ar Somijas uzņēmējām. Pati A. Vīksna darbojusies dažādos šķietami vīrišķīgos biznesos – vadījusi metāla rūpnīcu, izdevniecību, tagad katamarānu ražošanas uzņēmumu.

ATPŪŠAS MĀCOTIES

Zemnieku saimniecības *Jaunkalni* saimniece Viktorija Zonenberga sāka ar ģimeni kā svarīgāko vērtību, tā esot vieta, kas palīdz bērniem izaugt un kur ar savu darbu viņiem parādīt ceļu. Svarīgs esot otras puses atbalsts. Mērķtiecība vajadzīga, lai redzami mērķi, uz ko tiekties, un ir skaidrs, kādi darbi jā dara. Darba tikums. Ja ir kādas grūtības, jāprot atvērt citas durvis, nevis apstāties. Zonenbergu sapnis – lai saimniecība netiktu sadalīta, tajā attīstās dažādas nozares, lai visiem bērniem būtu, ko darīt. Kad pasākuma moderatore Mārīte Šperberga pavaicāja, cik laika dienā viņai ir pašai sev, atbilde – 1,5 līdz divas stundas – pārsteidza klātesošās dāmas. Viktorija pamatoja: viņa atpūšas, mācoties ik gadu kādosursos, turklāt tas, kas jā dara, viņai, pilsētas meitenei, patīkot. Viktorijas lielā mīlestība esot zirgi.

VIENA NEKO NEVARĒTU

Ārste Dagmāra Veldruma, Kuldīgas ginekologu prakses vadītāja, kā galveno vērtību minēja cilvēkus: vispirms savu ģimeni, ko sajūt kā atbalstu un iedvesmu un par kuru jokojoj teica: „Es eju kā vētra, bet viņi aiz manis nolīdzina un aizber bedres”, tāpat arī kolēģus, vecākus un tos, kas Kuldīgā snieguši profesionālu palīdzību dažādos

Sievietes uzņēmējas: Viktorija Zonenberga, Baiba Mikāla, Dagmāra Veldruma, Aira Egle, Velga Pigeвица.

brīžos. „Viena es neko nevarētu.”

Dzīvība, pēc ārstes domām, ir otra lielākā vērtība. „Būt vai nebūt nosaka ne tikai tavas zināšanas. Cilvēka dzimšana ir vislielākais brīnums!” Viņa izstāstīja epizodi, kad, satiekot uz ielas sievieti, kuras dēlam kādos Ziemassvētkos bija palīdzējusi grūtās dzemdībās nākt pasaulē, abas apķērušās un raudājušās, bet puisis stāvējis un nav varējis aptvert, kas notiek.

Trešā vērtība – dzimtas uzvārds. Dzīvot tā, lai bērniem nav jākaunas. Viņa aicināja sievietes priecēties par šodienu un izteica apbrīnu par sievišķību, ko izdodas uzturēt, esot biznesā.

GANDARĪTI KLIENTI

Veikala *Tīne* īpašniece Velga Pigeвица nosauca godīgumu pret sevi, kolektīvu, biznesa partneriem, mīlestību pret darbu, sakot, ka to mīlot, ja jau 51 gadu turot rokās audumu, un gandarījumu, ja klients apmierināts. Tiesa, pēdējos gados aizvien mazāk sievietes sev šujot, jo visu var nopirkt, tomēr Velga gādā, lai atvestais audums būtu dažienu apģērba gabaliem, jo neviens jau negribot staigāt līdzīgās drēbēs. Kad beigušies padomju laiki, uzreiz sapratusi, ka negrib pie kāda cita strādāt, grib tikai sev.

MIERĀ AR SEVI

Aira Egle savu uzstāšanos sāka ar paziņo-

jumu, ka viņas kafejnīcā *Šarlote* uzraksts vēstot: „*Wifi* mums nav, labāk piezvani mammai!” Viņa arī atzina, ka pasākuma laikā jau trīs reizes esot mainījušās viņas vērtības un ka viņa nesauktu sevi par līderi, jo darot savu darbu. Pirmā vērtība Airai ir viņa pati – lai arī var domāt, ka tas ir egoisms, viņas teorija vēsta: ja nebūsi mierā ar sevi, nekā nebūsi! Otrā – spēja sadarboties ar cilvēkiem, komunicēt. To Aira apgūstot pamazām. Trešā – laiks. „Nekavēju un neciešu, ja cits kavē. Ļoti novērtēju precizitāti.” Airai atvaļinājuma šajos gados nav bijis, jo pat brīvajās dienās vienmēr jābūt gatavai pasūtījumam. „Es nevaru izslēgt savu telefonu. Tas man ļoti nepatīk,” jaunā uzņēmēja bija vaļsirdīga.

REDZĒT TO, KAS MUMS DOTS

Baiba Mikāla, līdzīpašniece uzņēmumā *Amazone grupa*, kura devīze ir *Mums ir pasaules pieredze lauksaimniecībā, bet ar stabilām saknēm Latvijas zemē*, kā pirmo vērtību sauca bērnus, kas esot viņas ass un komanda.

Otrā vērtība – pateicība. „Ja esam pateicīgi, tātad spējam ieraudzīt to, kas mums dots.” Baiba izstāstīja atklāsmes mirkli Kuldīgas Sv. Annas baznīcā, kuras draudzē viņa ar ģimeni ir. Baznīcā ejot, nīdējusi, kāpēc viņai ir tāda liela problēma, bet citiem nav. Taču kādā dievkalpojumā

Vienpadsmitajā Latvijas *Līderes kodā* 34 Kuldīgas novada uzņēmējas un vadītājas noguldīja 67 sev svarīgas vērtības.

- Starp tām visbiežāk minētas: ĢIMENE, GODĪGUMS, MĪLESTĪBA, PACĪETĪBA, TICĪBA, CIENĀ, DABA, DZĪVESPRIEKŠ.
- Katrā domnīcā tiek noguldītas arvien jaunas, iepriekš neminētas vērtības.
- Kuldīgas novada pienesums: DZIMTAS MĀJAS, DZIMTAS UZVĀRDS, KAUNA SAJŪTA, SAMĒRĪGUMS, DARBĪGUMS, ATDEVE, LATVIJAS MEŽI, RIEŽUPES SMILŠU ALAS.
- Kopā noguldītas jau 11 novadu pilsētu vērtības. 329 anketās minēta 281 vērtība.

pie dievgalda līdzās bijusi jauna, skaista sieviete ar dēlu pusaudzi ratīņkrēslā, kuru piemeklējusi cerebrālā trieka un kuram māte nu bijusi gan viņa kājas, gan rokas. „Šis mirklis atvēra gan prātu, gan sirdi, es sev jautāju – par ko gan tu īdi? Man tik daudz ir dots! Un varbūt kādā no jums tagad ir iekšēja sāpe, bet ar laiku tas, kas mūs nav salauzis, padara mūs stiprākus.”

Laiks ir trešā vērtība. To atpakaļ atšķirībā no materiālām lietām mēs nevienam paprasīt un saņemt nevaram. Uzņēmēja dalījās pieredzē ar nupat izlasīto atziņu Ulda Pīlēna grāmatā (*Mans uzņēmēja kods*), ka laiks būtu jāsadala četrās daļās – ģimenei, darbam, hobiem un pašizaugsmei.

Uz jautājumu, kas vajadzīgs, lai neizdegtu, B. Mikāla atbildēja, ka draugi un vienatne. „Cilvēks radīts, lai izdzīvotu. Un intūcija jau priekšā pasaka, kad *stop!* Tagad vajag mieru, vientulību.” Kas iedvesmo? „Kā pārles salasu...”

KATRAI SAVA

Pēc tam katrai domnīcas dalībniecei bija iespēja nosaukt savu lielāko vērtību. Skatnēja šādi vārdi: bērni un mazbērni, kaislība, humors, saskaņa, atvērtība, profesijas mīlestība, sievišķais skaistums, izturība, spītība, pozitīva attieksme pret dzīvi, mans nams, brīži būt ar sevi, atbildība, būt kustībā, labestība, pazemība, iespēja veidot savu biznesu Latvijā, izdarīt līdz galam iesākto, došana, talanti, dzīvesprieks, drosme, ticība, patiesība pret sevi, cieņa pret sevi un citiem, darbs ar mīlestību, līdzsvars biznesā un attiecībās u.c.

Noslēgumā sievietes varēja viena ar otru iepazīties, pārrunāt dzirdēto un piedzīvoto. Secinājums – vērtīgs pasākums.

Daiga Bitīniece
Annas Bivbānes foto

Būs arī grupu dzīvokļi

Projektā *Kurzeme visiem Kuldīgā taps arī grupu dzīvokļi astoņiem cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem. Tā Kuldīgas novada dome vakar lēma sēdē.*

Kurzemnieks jau rakstījis, ka deinstitutionalizācijas (DI) plāna projektā Kuldīgā jau ielānāti dienas aprūpes centri gan cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem, gan bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, paredzēts iekārtot arī specializētās darbnīcas. Tās tiks veidotas ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) un valsts atbalstu. Tagad no Kurzemes plānošanas reģiona saņemta vēstule

ar aicinājumu pašvaldībai izskatīt iespēju novadā izveidot arī grupu dzīvokļus. Finansējums nāktu no Dundagas novadam paredzētā, jo šī pašvaldība no iecerēs atteikusies. Kopā ar sociālo dienestu tika izvērtēta šādu dzīvokļu nepieciešamība. Finanšu komitejas sēdē sociālā dienesta vadītāja Maruta Jautaike pastāstīja, ka ir iedzīvotāji ar garīga rakstura traucējumiem, kuri šobrīd dzīvo pie vecākiem, bet brīdī, kad vecāku vairs nav, vieni paši viņi dzīvot nav spējīgi. Tādēļ noderīgi ir grupu dzīvokļi, kuros iemītnieki tiek uzraudzīti, viņiem tiek sniegts atbalsts budžeta plānošanā, ikdienas mājas darbu

veikšanā u.c. Grupu dzīvokļus varētu izveidot L. Paegles ielā 12. Pirms tam skatītas arī iespējas Rātskunga ielā 2 un Kurmāles pagasta *Saldeniekos* 3. Pagastā dzīvokļu iemītniekiem nebūtu pieejami citi sociālie pakalpojumi, piemēram, dienas centrs un specializētās darbnīcas, kuras arī palīdz nostiprināt prasmes dzīvot patstāvīgu dzīvi, bet Rātskunga ielā nepietiek brīvu dzīvokļu.

Šobrīd zināmi jau septiņi cilvēki, kuriem nepieciešams grupu dzīvokļa pakalpojums, tajā skaitā četri no valsts sociālās aprūpes centriem.

DI plānā Kuldīgā tiks izveidoti

jauni infrastruktūras objekti par miljonu 522 838 eiro.

Dienas aprūpes centram ar atbalstu aprūpē, kur projektā *Kurzeme visiem* tiks sniegts pakalpojums desmit personām ar garīga rakstura traucējumiem, kopējais finansējums būs 224 730 eiro, tostarp ERAF līdzfinansējums – 191 020 eiro, bet valsts un pašvaldības – 33 709 eiro.

Dienas aprūpes centrā bez atbalsta aprūpē uzturēsies 30 cilvēku ar garīga rakstura traucējumiem. Tā izveidošanai kopējais finansējums ir 482 848 eiro (ERAF līdzfinansējums – 410 421,18 eiro, valsts un pašvaldības – 72 427 eiro).

Specializētās darbnīcas 30 cilvēkiem tiks izveidotas par 483 666 eiro (no ERAF – 411 116 eiro, no valsts un pašvaldības – 72 550 eiro).

29 bērniem ar funkcionāliem traucējumiem tiks izveidots sociālās rehabilitācijas pakalpojumu centrs. Tas izmaksās 171 592 eiro (no ERAF – 145 853,67 eiro, no valsts un pašvaldības – 25 738 eiro).

Grupu dzīvokļu izveidei astoņiem cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem tiks izlietoti 160 000 eiro, tostarp ERAF līdzfinansējums – 136 000 eiro, valsts un pašvaldības – 24 000 eiro.

Inguna Spulniece

Virkas iela. Ventas ielokā

Virkas ielas iedzīvotāji kopumā ar dzīvesvietu ir apmierināti. „Kādreiz dzīvoju Putnudārzā pie Ventas, tagad – šeit, atkal pie Ventas. Starpības nekādas,” smejas Inga Roze. Šejieniešus neuztrauc arī šķīdonis, ko sagādājis šīgada mainīgais pavasaris, bet sirds nosāp par nozāģētajiem ceriņiem. Vismaz šogad tie vēl neziedēs.

Salabot pieturu un rotaļu laukumu

Kristīne: „Brināties, kādēļ smukos ceriņus nolēma apzāģēt. Vidū bija veci, bet sānos – jauni dzinumi. Tā bija smaržīga un ēnaina vieta. Kad bērni aiz ceriņiem spēlējās, varējām būt droši, ka bumba neaizlidīs uz ielas.”

Kristīne zina teikt, ka māja, kurā viņa ar ģimeni dzīvo 13 gadus, celta kopmītņu vajadzībām. Tā stāstījis kaimiņš, kurš tajā dzīvo daudz ilgāk.

Kristīne ar dzīvesbiedru un bērniem mājīnā pie autobusa pieturas dzīvojot 13 gadus. „Dzīvokli nopirkām. Sūdzēties nevar, mājai ir savs apkures katls, paši kurinām. Katram dzīvoklim iznāk to darīt katru ceturto dienu. Cik gribam, tik sildāmies. Citi prasa, kā ir dzīvot pie autobusa pieturas. Pierasts. Man ir labi – bērns brauc uz skolu Pelčos. Pie mājas iekāpj, pie skolas – izkāpj,” viņa stāsta. „Sliktākais, ka bērniem te nav, kur paspēlēties. Starp daudzdzīvokļu mājām uz Ventas pusi bija rotaļu laukums, bet to lielākie bērni izārdījuši. Vasarā ar dēlu un meitu ejam uz Pilsētas estrādi vai ģimnāzijas stadionu. Grundmaņa stadionā bija brīdis, ka bērnus iekšā nelaida. Kad puika sāka mācīties braukt ar riteni, gājām tur. Tur ir gumijotais segums, šķīta, ja kritīs, mazāk sasitīsies. Mūs aizdzina. Pēc tam neesmu gājusi interesēties. Smukā laikā ejam uz Pilskalnu. Tur bērni izdauzās. Tad zinu: kad tiksims mājās, vecākiem būs ļoti mierīgs vakars. Savulaik dzīvoju pie pasta, bet tā īsti pilsētas centrā man nepatīk. Veikals arī mums ir labs. Tur vismaz zini, ka gaļa ir svaiga. *Skārņi* gaļu, ko neizpērk, dod ēdnīcā. Citos veikalos nevar zināt, cik ilgi tā stāv fasētā.”

Kristīne no loga rāda autobusa pieturu: „To nu gan vajadzētu labiekārtot. Jaunie autobusi ir zemi, trošuārs pie pieturas ir augstāks, piebraukt un atvērt durvis nevar. Veciem cilvēkiem un bērniem ir grūti – no tās augstās kantes jānokāpj, lai iekāptu autobusā. Ziemā vēl sētnieks, tīrot laukumiņu, samet sniegu tā, ka jālec pāri kupenai. Jumts arī tek. Ja ir lietains, sauss pleķītis ir tikai pašā vidū. Arī soliņš salūzis.”

Autobusa šoferis Zīgurdz uzskata, ka Virkas pieturā piebraukšana nav normāla: „Ja piebrauc klāt, durvis atvērt nav iespējams. Cenšos atrast vietu, kur trošuāra mala ir zemāka. Tā ir daudzās pieturās Kuldīgā, piemēram, pie maizes ceptuves.”

Puse gadsimta vienā vietā

Kurzemniekam, meklējot kādu, kas mājās, pa Virkas ielu iznāk iet zigzagiem, paejot uz priekšu un atgriežoties atpakaļ. Lai gan iepriekšējos stāstos palets jau gabaliņu uz priekšu, šoreiz iznāk atgriezties pie tā saucamās elektriķu mājas līdzās *Sadales tīklu* pieslēguma nodaļas birojam.

Kāpņu telpā stāv milzīgs naudas koks. Silvija Bumbiere teic: „40 gadu tam vēl nav, bet drīz būs. Aug kā traks un zied. Lai nestāsta, ka tikai botāniskajā dārzā tā notiek. Es tam daudz vēlētos nepievēršu, dažreiz tik apleju.”

Modrim Bumbierim dzimšanas apliecībā pirmais vārds esot Ernests. Padomju laikā lietots tikai viens vārds, bet tagad pasē abi. „Man saka, ka esmu vīru nomainījusi. Visu laiku bija Modris, tagad – Ernests. Nekā! Citi maina vīrus, mans vīrs – vārdus. Man ir trīs māsas, visām vīri Modri, nu vismaz kāds Ernestiņš,” smejas sieva Silvija.

UZ BUMBĀ PATVERSMES

Silvija Bumbiere gan teic, ka elektriķu māja bijusi otra – tā, kas ielas malā, bet sētas mājā bijušas noliktavas: „Tad uzcēla dzīvojamo māju. Mēs ienācām 1974. gadā.”

Vīrs Modris Bumbieris papildina: „Lielā vajadzība bija taisīt patversmi, kur kara gadījumā slēpties no bumbām. Zem mājas tās telpas ir. Uz tā rēķina uztaisīja dzīvokļus, lai *Latvenergo* darbiniekiem būtu, kur dzīvot.” Silvijas kundze stāsta, ka vēlāk tur izbūvēta vieta, kur ballēties. „Kad kādreiz muļķojās – taisīja mācību trauksmes –, visiem bija jāiet slēpties, jālīmē logi ar papīra krustiņiem, lai stikli neizbirst, ja bombardē. Man bija mēnesi vecs bērniņš, es taču neiešu tai pagrabā sēdēt kaut kādu mācību dēļ. Uz tām es tolaik biju ļoti dusmīga. Ja mums kaut ko laistu virsū, nekāds pagrabs nelīdzētu.”

Abi Bumbieri strādājuši *Latvenergo*. „Man elektrība bija tumša lieta, kaut visu mūžu nostrādāju. Ko vajadzēja, to darīju. Sākumā kantorī, tad garāžās tīrīju telpas,” atminas S.Bumbiere. Vīrs gan bijis elektriķis – montieris, meistars. „Nezinu, kā tagad, bet kādreiz elektriķiem bija ļoti mazas algas. Bet, kad viņu vajag, nemaz nav tik viegli atrast. Kad kāds uzzina, ka mans vīrs bijis elektriķis, nāk virsū, ka vajag to un to. Bet viņam jau nav instrumentu, plikām rokām jau nevar iet un sienā ieborēties. Mūsu mājā palikuši tikai divi vecie elektriķi,” teic Silvija.

NO KOPMĪTNĒM UZ DZĪVOKLI

„No 1966. gada dzīvojām ielas mājā. Sākām kopmītnēs. Kad dabūju savu istabiņu, bija labi. Nevajadzēja pa četriem kopā dzīvot. Vēlāk iedeva divistabu dzīvokli divām ģimenēm. Tas bija vēl labāk,” prāto Modra kungs.

Silvija: „Mēs tad jau bijām precējušies. Šurp pārnācām, kad meita Sintija jau kājiņām staigāja.” Saimniece pasūrojas: kaut mājai ir vietējā centrālā apkure, malka stāv sētā, grūti ar slapju kurināt. Vīrs kādus 13 gadus kurinājis. Tagad kurinātājs esot no blakus mājas.

Par ielu jautāts, M.Bumbieris atminas, ka 60. gadu beigās tā vēl bijusi grantēta. Liels troksnis bijis, kad no autobāzes lielās mašīnas braukušas, bet tagad esot miers un klusums. „Tagad, ja man nāk miegs, neko nedzirdu. Un miegs man nāk no rīta. Mums uz darbu nav jāiet, vienalga, kad izguļamies,” smejas Silvija.

Viņa stāsta par ģimeni: „Mums tā jocīgi: piedzima vecākā meita, pēc desmit gadiem – jaunākā, bet vēl pēc padsmīti gadiem – pirmā mazmeita. Tagad viņai jau 24 gadi. Mums visas ir meitenes. Viena mazmeita dzīvo Rīgā. Prasīju, kad bērnudārzā būs izlaidums, atbildēja, ka nezinot, jo tagad ejot baleta skolā. Znots saka: tā skola lauž arī kājas. Ja jau pašai patīk, lai iet. Rāda, kā špagatu var uztaisīt, un vēl ko. Trešā mazmeitiņa iet 5. klasē.”

Lai gan šī māja slejas augstu pāri Virkas ielai, no ielas tā nav daudz redzama. Mirdzas kundze teic, ka tajā privatizētos dzīvokļos dzīvo vairāki kaimiņi, bet apsaimnieko *Kuldīgas komunālie pakalpojumi*. „Māja tā kokos paslēpusies, ka neviens no ielas to gandrīz neredz. Arī plāvējs ne, saka, ka mēs esam par tālu, lai nāktu appjaut. Kad varēju, tad pati pagalmu kopu. Tagad kājas neklausu, varu tikai uz kāpnītēm pasēdēt saulītē,” viņa teic.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Skvēriņš 1905. gada ielā 15 bija lapu piebiris un papīru piemētāts, gadiem tajā atradās žaģaru kaudze (attēlā). Aptuveni divas nedēļas pēc pašvaldības policijas vizītes, viss ir sakopts, un var godam gaidīt tūrisma sezonu.

Tā izskatās Dārza ielā.

Īpašumu Pētera ielā prasās sakopt. Šī adrese ir arī Kuldīgas komunālo pakalpojumu darbinieku sarakstā.

„Ir, kas labojas, bet daži cer, ka par viņiem aizmirsīs”

Tā par īpašniekiem, kuri nekopj īpašumam pieguļošās teritorijas, saka Kuldīgas komunālo pakalpojumu (KKP) ielu un laukumu uzturēšanas daļas vadītājas vietniece Kristīne Gravniece.

Sākoties piemēsloto vietu pieteikšanai Lielajai talkai 27. aprīlī, arī Kurzemnieks raudzījās, kur pieliekama roka, vienlaikus noskaidrojot, kāds ir ceļš no gadiem nesakopta privātpašuma līdz acīm baudāmai, tīrai vietai.

SADARBOJAS AR PAŠVALDĪBAS POLICIJU

KKP ir pirmā vieta, kur gribas pasūdzēt par kārtējo pudelēm un bundžām piemētāto pļaviņu vai ielas malu. Kopš ieviesti atsevišķi konteineri stiklam un citiem šķirojamajiem atkritumiem, tādu kļūst mazāk, tomēr vēl aizvien atrodas kāds, kuram šķiet, ka izdzerto līdz ņemamās kafijas krūzi, sviestmaizes iesaiņojumu, cigarešu paciņu var izsviest kādos krūmos vai vietā, kas jau ir nekopta. KKP darbinieki teic, ka piegružoti parasti ir privātpašumi, visbiežāk tie, kuru saimnieki uz vietas nedzīvo.

Uzņēmuma vadītājs Pēteris Gobzemis skaidro, ka vietas, kurās pieguļošo teritoriju saimnieki nekopj paši, kur nealgo sētnieku un neslēdz līgumu ar KKP, vislabāk redzamas snieginā laikā. Savukārt, kad sniegš nokusis, atklājas citu piemētātais. Viņš skaidro, ka KKP kopj tikai pašvaldībai piederošo zemi un vietas, kur ar īpašniekiem noslēgts līgums. Uzņēmuma sētnieki nedrīkst iet privātpašumā un tur kaut ko izdarīt, pēc tam piedzenot naudu. Viņš cer, ka pēc tam, kad pārrunāta un atjaunota sadarbība ar novada pašvaldības policiju, situācija mainīsies uz labo pusi.

Arī K.Gravniece atzina, ka KKP nekādi nevar īpašniekus pamudināt sakopt. Tagad vismaz septiņas adreses pilsētā ir nodotas pašvaldības policijai. „Tās ir apsekotas. Bija īpašnieki, kuri ar mums sazinājās, prasīja, kāds ir izcenojums. Aprēķināju un nosaucu,” skaidro K.Gravniece. Viņa uzsver, ka visbiežāk privātpašnieki interesējas par pieguļošās teritorijas kopšanu tikai ziemā. Tas uzņēmumam nav izdevīgi. „Tad mums uz ziemu vajadzētu pieņemt papildu sētniekus, bet nevienš negrib strādāt tikai trīs mēnešus gadā. Darbiniekus cenšamies nodarbināt visu gadu.” Gadās, kad iedzīvotāji nav apmierināti, ka vasarā par līgumu jāmaksā, bet sētnieks

Graudu ielā pie soliņiem netālu no veikala *Sarma* vēl nesen bija divas palielas atkritumu urnas. Kuldīgas komunālo pakalpojumu vadītājs Pēteris Gobzemis teica, ka katru pirmdienas rītu tās pārpildītas ar sadzīves atkritumu maisiem, ko acimredzot Putnudārza iedzīvotāji nevēlas nodot par naudu. Tagad urnas ir novāktas, bet atkritumu maisi sāk krāties privātajā zemē starp Graudu un Jelgavas ielu.

gar māju noejot reti. „Ja kāds uzskata, ka kādā adresē sētnieks nestrādā, aicinām mūs informēt. Mēs katra darbu varam pārbaudīt. Tas ir redzams ar aci – ir vai nav. Ja mūsu pakalpojums šķiet par dārgu, pastāv iespēja runāt ar kaimiņu: tu man nošķūrē sniegu ziemā, bet es tev rudenī iedošu ābolus vai palīdzēšu kartupeļus norakt. Var atrast dažādus variantus, kaut vai uzrunāt kaimiņu puiku, lai pastrādā, nevis dara muļķības,” tā K.Gravniece.

TAS NEBŪS APRĪĻA JOKS

Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns domā, ka tīrības ziņā pilsētā situācija aizvien vairāk uzlabojas, tomēr netrūkst arī vietu, ar kuru īpašniekiem strīdēties iznāk gadiem.

Viņš skaidro, ka informācija par nekārtīgajiem īpašumiem līdz policijai nonākot no iedzīvotājiem un arī KKP darbiniekiem. „Tad pašvaldības policija noskaidro īpašnieku, sazinās ar viņu – vai nu aizejam uz dzī-

vesvietu, vai sūtām e-pastus, sazvanāmies. Tad liekam nekārtības novērst. Atkritumiem parasti tas varētu būt līdz divām nedēļām, ar sniega tīrīšanu šādu termiņu noteikt nevar. Ir cilvēki, kuriem ar šo laiku pietiek, bet ir arī nelabojamie, par kuru sodīšanu pieņemam lēmumu administratīvajā komisijā. Arī pagājušajā nedēļā ar 70 eiro sodījām cilvēku, kurš gadiem nereaģē un komisijas sēdēs nepiedalās. Ja cilvēks atsaucas, vienmēr atrodam kompromisu. Lielākā daļa saprot,” pārliecinājies K.Šabāns. Viņš atceras gadījumu, kad Pārventā pirms laika viens kaimiņš savu teritoriju pļāvis, bet otrs ne. Pēc sarunas vienojušies, ka pie reizes par samaksu tiks applauti abi īpašumi. „Tādas prakses, ka KKP satīra un pēc tam piedzen naudu, nav. Tad gan būtu tiesas darbi,” domā K.Šabāns, piebilstot, ka vairāk var apelēt pie katra godaprāta. Viņš priecājas par iedzīvotājiem, kuri norāda uz netīrajām vietām: „Pagājušajā nedēļā cilvēki sūdzējās par netīrību pie garāžām Eglu ielā un Priedītēs. Devām garāžu

kooperatīva vadītājam laiku līdz 1. aprīlim satīrīt. Var taču sarīkot talku, noīrēt no KKP konteineru. Ja tas līdz noteiktajam laikam netiks izdarīts, tad 1. aprīlis nebūs nekāda joku diena, būs jāatbild, turklāt juridiskai personai sods ir daudz lielāks.”

Grūta situācija ir ar cilvēkiem, kuri savus atkritumus izmet mežos. „Ir bijušas reizes, kad īpašnieks, atradis vietu, kur mežs tiek piemēslots, uzliek kameru un piefiksē mēslojotāju. Nesen atradām šādu personu Pelčos, izrādījās mans netāls kaimiņš. Administratīvās komisijas sēdē saucām viņu pie atbildības ar naudas sodu un likām atkritumus savākt. Bet viņš uz sēdēm nenāca, tā kā atkritumi stāv vēl aizvien. Gandrīz jābrauc pie viņa uz mājām.” Gadoties, ka atkritumos tiek izmestas norādes ar mēslojotāja adresi vai uzvārdu. „Likumā noteikts, ka katram atkritumu radītājam tie jāsavāc pašam. Nevajag cerēt, ka policija mēslojotāju vienreiz pabrīdinās un pēc tam aizmirsīs. Tā nebūs,” uzsver K.Šabāns.

Mālu ielā redzamais nav īpaši patīkams.

Kuldīgas komunālo pakalpojumu izcenojums

- Ietvju tīrīšana 100 m²/mēnesī – **44,75** eiro.
- Ietvju tīrīšana virs 100 m²/mēnesī – **43,25** eiro.
- Laukumu tīrīšana vasarā 100 m²/mēnesī – **19,75** eiro.
- Zaļo zonu tīrīšana (bez zāles pļaušanas) 100 m²/mēnesī – **9,24** eiro.
- Latvijas valsts karoga izkārtāšana (par vienu reizi) – **3,90** eiro.

Par nekoptām un piemēslotām vietām Kuldīgas novadā jāzvina pašvaldības policijai. Tālrunis: **28881288**.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss paredz sodu

- Par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšanu (75. panta 1. daļa):
 - fiziskām personām no **70** līdz **1000** eiro,
 - juridiskām personām no **280** līdz **2100** eiro.
 Pants paredz arī pārkāpuma izdarītāja transporta līdzekļa konfiskāciju.
- Par sadzīves atkritumu radītāju vai īpašnieku nepiedalīšanos pašvaldības organizētā sadzīves atkritumu vākšanā (nav līguma, 75. panta 2. daļa):
 - fiziskām personām no **70** līdz **700** eiro,
 - juridiskām personām no **430** līdz **1400** eiro.
- Par vides piesārņošanu ar ķīmiskām vai bīstamām vielām (tajā skaitā plastmasu, riepām, celtniecības materiāliem u.c., 58. pants):
 - fiziskām personām no **70** līdz **700** eiro,
 - juridiskām personām no **350** līdz **2900** eiro.

Sunim jābūt reģistrētam

Suņiem Latvijā jābūt implantētai mikroshēmai un reģistrētiem valstī vienotā informācijas sistēmā Lauksaimniecības datu centra (LDC) datubāzē kopš 2017. gada. Šo likuma normas ievērošanu kontrolē Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) un vietējā pašvaldība. Nereti nākoties konstatēt, ka ne visi suņu īpašnieki to izdarījuši.

Kā reģistrēt suni

- Praktizējošs veterinārārsts ievada dzīvniekam zem ādas mikroshēmu un izsniedz lolojumdzīvnieka pasi.
- Lauksaimniecības datu centra datubāzē suni var reģistrēt veterinārārsts vai suņa īpašnieks.

Ar šādu aparātu var pārbaudīt, vai dzīvnieks ir čipēts.

Šajā pagalmā trīs esošos suņus policisti pēc māju nosaukuma reģistrā neatrada, tādēļ sazināsies ar māju saimniekiem, lai noskaidrotu, vai suņi reģistrēti uz īpašnieka vārda vai arī jādod laiks to izdarīt.

Ja suns uzbrucis

Par suņa uzbrukumu var rakstīt iesniegumu PVD. To izskata komisija, izvērtējot arī pierādījumus. Komisija par bīstamu atzīst suni, kurš:

- nodarījis vidēja smaguma vai smagu miesas bojājumu cilvēkam vai izraisījis viņa nāvi;
- uzbrucis citam dzīvniekam un ievainojis to vai izraisījis tā nāvi;
- ir agresīvs un rada draudus apkārtējiem cilvēkiem un citiem dzīvniekiem.

Komisija var neatzīt suni par bīstamu, ja:

- cietušais cilvēks vai dzīvnieks patvaļīgi iekļuvis privātpersonas teritorijā;
- cietušais kaitinājis, mocījis vai citādi nežēlīgi izturējies pret suni vai uzbrucis tam;
- cietušais ar savām darbībām apdraudējis sunim tiešā tuvumā esoša cilvēka dzīvību, veselību vai īpašumu vai cita dzīvnieka veselību vai dzīvību;
- darba suns pildījis darba uzdevumu.

Ja suns atzīts par bīstamu, komisija var noteikt:

- suņa apmācību;
- suņa sterilizāciju;
- suņa eitanāziju Dzīvnieku aizsardzības likumā noteiktajos gadījumos.

Turlavas pagasta Liedagās Kuldīgas novada pašvaldības policijas inspektori (no kreisās) Mārtiņš Jermolovs, Ieva Rogozova un Romāns Bolsunovskis suņu īpašniekus nesastop, tādēļ pārbauda, vai sētā esošais suns ir reģistrēts Lauksaimniecības datu centra datubāzē, un ar īpašnieku sazināsies telefoniski.

Turlavas pagasta pārvaldes vadītājs Mārcis Brantevics pašvaldības policistam Romānam Bolsunovskim stāsta, ka nesen zvanīts par kļaidošu suni Ķikuros, bet bieži šādi ziņojumi netiekot saņemti.

Pašvaldības policistiem neizdodas noskaidrot, vai šis savā vaļā staigājošais dzīvnieks ir čipēts, jo suns no svešiem bēg.

DOD TERMIŅU

Alsungas novadā reģistrēti 132, Skrundas – 328, bet Kuldīgas – 1752 suņi un 24 kaķi. Jāreģistrē ir arī seski, bet šajos novados nav neviena.

Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns stāsta, ka bez uzraudzības kļīstoši dzīvnieki ir problēma, jo cilvēki regulāri par tādiem ziņo, un bieži vien izrādās, ka suns nav reģistrēts, kā to paredz likums. Tādēļ policijas inspektori šim jautājumam pēdējā laikā pievērsuši īpašu uzmanību. Lai arī par suņa neregistrēšanu fiziskām personām sods ir no 7 līdz 210 eiro, bet atkārtoti no 210 līdz 350 eiro, pirmajā reizē saimniekiem tiekot izteikts brīdinājums un dots mēnesis, lai to reģistrētu. Juridiskām personām sods ir no 15 līdz 350 eiro, atkārtoti 350 līdz 700 eiro. Reidā kopā ar Kuldīgas pašvaldības policijas inspektoriem Ievu Rogozovu, Mārtiņu Jermolovu un Romānu Bolsunovski apbraukājām Turlavas pagastu, kur vienpadsmit adresēs pagalmā redzējām suņus. Inspektori LDC datubāzē ievadīja adresi un pārbaudīja, vai dzīvnieks

tajā ir reģistrēts. Vienā no adresēm bija, vēl vienā Ķikuros satikām saimnieku, kurš sacīja, ka viņa suns nav, bet pārējās deviņās vēl jāsazinās ar suņu īpašniekiem, lai to noskaidrotu. Pārbaudīt var ne tikai pēc adreses, kurā dzīvnieks atrodas, bet arī pēc saimnieka vārda. Vairumā gadījumu inspektori konstatējot, ka suns nav reģistrēts un dodot mēnesi, lai to izdarītu. Pēc tam vēlreiz pārbauda datubāzē.

DZĪVNIKAM TAS NEKAITĒ

Veterinārārste Signe Vīgante stāsta, ka suņu čipēšanas manipulācija nav sarežģīta, bet tā veicama pie veterinārārsta, lai viss tiktu izdarīts pareizi. Pie viņas čipēšana maksājot 15 eiro, bet katrs vetārsts varot noteikt savu pakalpojuma cenu. „Ir noteikts, ka suns jāčipē līdz sešu mēnešu vecumam, bet tagad likumdošanā mēģina iestrādāt, lai tas būtu jāizdara ātrāk,” stāsta S.Vīgante. „Ļoti bieži divos trijos mēnešos suni vakcinē, bet pēc tam čipēt aizmirst. Sunim zem ādas ievada mikroshēmu ar unikālu kodu, un ar nolasītāju pārbauda, vai čips strādā. Kodu ieraksta suņa

pasē. Čips var tikt ievadīts kakla, pleca un skausta daļā. Pasē fiksē arī to, kur tas atrodas. Reizēm cilvēki negrib čipēt vecākus sunišus, bet likums attiecas uz visiem, un tas ir jādara. Suņa veselību čipēšana neietekmē. Praksē nav bijuši gadījumi, kad čipa dēļ rodas problēmas.”

KUR VAR REĢISTRĒT

Pēc čipēšanas dzīvnieks obligāti jāreģistrē LDC. To var darīt veterinārārsts vai suņa īpašnieks. Maksa par suņa reģistrāciju ir 3,50 eiro. Ja to dara veterinārārsts, tam vēl tiek pieskaitīta maksa par pakalpojumu. Ja izvēlas reģistrēt pats, palīdzību var lūgt valsts un pašvaldību vienotajos klientu apkalpošanas centros, Zemkopības ministrijas klientu apkalpošanas centros un LDC. Kuldīgā tas atrodas Planīcas ielā 4 un klientus pieņem katru mēneša otrajā un ceturtajā ceturtdienā no 9.00 līdz 14.00. Iepriekš jāpiesakās pa tālr. 26510579. Ja mainās dzīvnieka turēšanas adrese vai īpašnieks, LDC reģistrā datus var nomainīt bez maksas.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Par dabu, dzīvniekiem un līdzietību

Labsirdīga, izpalīdzīga un līdzietīga. Šādi vārdi raksturo ēdolniece AIRU CELMU, kura izaudzinajis trīs bērnus, strādā par bibliotekāri, audzē dārzenus un vēl atrod laiku, lai sekotu savam sirds aicinājumam – palīdzētu nelaimē nonākušiem dzīvniekiem. Un vien retais zina, ka nupat klajā nākusi arī viņas pirmā grāmata.

Vai vienmēr Ēdoli esat saukusi par savām mājām?

Piedzimu Ēdoles pagasta *Pūjalgu* mājās, skaistā, ainaviskā vietā pie *Pūjalgu* pilskalna. Tur nodzīvoju tikai pirmo dzīves gadu, tad vecāki par iekrāto naudiņu nopirka *Kalnsvīnas* – mājas, kuras šobrīd jau pārmantojusi meita Laura. Mācījās Ēdoles pamatskolā, pēc tam pabeidzu Kuldīgas 2. vidusskolu. Kad sāku strādāt bibliotēkā, neklātienē studēju un absolvēju Latvijas Kultūras koledžu. Pēc vidusskolas nedeļos studēt, jo pārcēlos uz Laidiem. Tur divus gadus biju latviešu valodas skolotāja, bet astoņus nostrādāju bērnudārzā. Laidos iepazīnos ar vīru Zigurdu. Laulībā nodzīvojām desmit gadus, tad tā diemžēl izjuka. Man bija labs vīrs – strādīgs, gādīgs, rūpīgs, bet, kā jau jaunībā, nemācēju savu laulību nosargāt un saglabāt.

„Man ir svarīgi glābt šīs dzīvības, jo zinu, ka suns pats sev palīdzēt nevar. Mana sirds vienmēr atsaucas, un vienmēr viss beidzies veiksmīgi.”

Esmu izaudzinajis trīs bērnus. Vecākajam dēlam Dzintaram ir 35 gadi. Viņš dzīvo Čelabinskā – pilsētā, kurā ir vairāk nekā miljons iedzīvotāju. Dzintaru uz turieni aizveda lielā dzīves mīlestība, ar kuru nu jau viņam ir arī dēliņš. Viņš tur strādā par automehāniķi. Arī otrs dēls Zigmārs pēc profesijas ir automehāniķis, bet strādā celtniecībā un nu jau gadu dzīvo mūsu dzimtas mājās. Meitai Laurai ir 19 gadi, viņa mācās Ventspils tehnikumā par viesnīcu pakalpojumu speciālisti.

Kā atgriezāties atpakaļ Ēdolē?

Laidos nodzīvoju desmit gadus, tad atgriezos dzimtajās mājās un sāku audzēt dārzenus. Mums bija bioloģiskā saimniecība. Nu jau 20 gadus Ēdoles skolas virtuvē galda tiek celti burkāni un bietes no mana dārza. Tie audzēti bez ķīmikālijām. Sāku to darīt, lai bērniem nebūtu jāmaksā par pusdienām, bet nu jau viņi izauguši. Tagad to daru par samaksu. Agrāk, kad nebija darba, braucu uz tirgu. Daudz nopelnīt nevarēja, bet kaut kas jau sanāca. Man patīk viss process, īpaši ravēšana. Vienmēr ar saviem augiem un dārzeniem aprunājos, tad tie aug trīsreiz ātrāk. Tā tiešām ir, par to esmu daudzkārt pārliecinājusies. Daudzus gadus atpakaļ

bija jāved kāposti uz tirgu, bet tie vēl nebija pietiekami izauguši, tad teicu: „Kāpostiņi, audziet, lai varam sestdien braukt uz tirgu!” Un trīs dienās izauga pietiekami lieli.

Kā kļūvāt par bibliotekāri?

Avīzē izlasīju, ka Īvandē uz laiku meklē bibliotekāri. Tas bija pirms 11 gadiem. Pieteicos un aizvietoju sievieti, kura bija dekrēta atvaļinājumā. Strādājot darbs ļoti iepatikās, apguvu visas tam nepieciešamās prasmes. Kad bibliotekāre atgriezās, atkal paliku bez darba, bet pēc laika Ēdoles bibliotekāre devās aizsaulē un es nokļuvu šeit.

Grāmatu mīlestība manī bijusi jau kopš bērnības. Kad iemācījies lasīt, man bija liels kofers, kurā bija 40 grāmatas. Tās bija nopirkuši vecāki un atdevīs brālēns. Ar koferi staigāju apkārt pa sētu un pārslasīju visas šīs grāmatas. Tā bija mana pirmā bibliotēka.

Man patīk strādāt, jo tas ir darbs ar cilvēkiem. Klienti, atnākot uz bibliotēku, lielākoties jau zina, kādu grāmatu vēlas. Katru dienu palīdzu pagasta iedzīvotājiem visdažādākajos veidos, ne vien izvēloties grāmatas, bet arī sameklēt informāciju internetā, izveidot e-pastu, izdrukāt un apmaksāt rēķinus un pat govi nopirkt, kas, starp citu, nemaz nav vienkārši, jo piedāvājums internetā ir ļoti mazs – īpaši retas ir Latvijas brūnās govīs.

Jūsu dzīvē arī dzīvniekiem ir īpaša loma?

Šobrīd man ir seši truši, suns un kaķis, bet bērnībā dzīvoju lauku sētā, kur mātei bija lopī. Uzaugu vidē, kur valda miers, mīlestība, darbs un harmonija. Tā kā man nebija ne māsu, ne brāļu, kāpu trušu būdā un spēlējās ar tiem, mīloju viņus. Bērnību pavadīju Ēdolē, bet, kad man bija 10 gadi, nomira tētis un dzīve kļuva citāda. Daba un dzīvnieki visu mūžu man bijuši ļoti svarīgi, tas ir arī iemesls, kāpēc nedzīvoju pilsētā. Kad man bija pieci gadi, bija kāds atgadījums, kas šīs manas izjūtas ietekmēja. Mums mājās bija kaķu mammīte ar kaķēnu. Vienā dienā spēlējās ar tiem, līdz garām skrienošs suns nokoda kaķu mammu, un mazulis palika viens. Es to baroju un kopu, turēju to kūtī. Vienu reizi tas bija pazudis. Meklēju divas dienas, kā mazam bērnam man ļoti sāpēja sirds, un es nesapratu, kas noticis. Tad manī kaut kas notika – vairs nebija tādas mīlestības pret kaķiem un suņiem kā iepriekš, mana sirds bija sasalusi. Vēlāk vecmāmiņa pastāstīja, ka kaķēnu noslīcināja, jo tas bijis pārāk vārgs un nebūtu izdzīvojis. Tā gāja gadi, manam vīram bija suns, vecākiem bija suņi, bet man pret tiem vairs

„Ja dara no sirds un ar mīlestību, nenogurst. Labi darbi rada spēku un enerģiju darīt tos atkal un atkal.”

„Galvenais ko esmu sapratusi: cilvēks pats ir savas dzīves radītājs un autors. Vēlos dzīvot tā, lai sevi neuzkrātu negatīvo, bet pozitīvo, tāpēc nepārtraukti piedomāju pie tā, un man tas izdodas,” stāsta ēdolniece Aira Celma.

Airas sarakstītajā grāmatā *Makito stāsts* ir apkopoti spilgtākie un aizraujošākie notikumi, kurus četru gadu laikā viņa un suns Maksis piedzīvojuši kopā.

nebija mīlestības. Taču pirms pieciem gadiem es Dievam palīdzu, lai iedod man sunīti, un pie manis atnāca haskijs Maksis, kurš izmainīja manu dzīvi.

Kas mainījās?

Viņš atgriezās manī lielo mīlestību pret dzīvniekiem, radīja vēlmi palīdzēt tiem. Mēs četrus gadus pavadījām kopā, ļoti daudz piedzīvojām. Visi ēdolnieki viņu pazina, jo katru dienu devāmies garās pastaigās, līdz pienāca diena, kad viņš viens aizskrēja uz mežu un neatgriezās. Lielajā mīlestībā pret viņu es saņēmos un izdevu viņam vēltītu grāmatu *Makito stāsts*. Tajā apkopoti mūsu kopīgie spilgtākie piedzīvojumi. Rakstu par dzīvniekiem, kas mums bijuši, lapsu, zaķi un stīrnām, kas bērnībā dzīvoja

man apkārt. Tie ir stāsti bērniem, kuros ir 99% patiesības. Ja esmu uzdošinājies, tad noteikti arī citus darbus publicēšu. Grāmata *Makito stāsts* izdota ar pseidonīmu – Barbara Oškalne. Jau sen biju izdomājusi, ka man būs pseidonīms, lai ir tā moderni, kā īstiem rakstniekiem. Barbara ir mans vecmāmiņas vārds, bet Oškalni izdomāju bērnībā, kad spēlējās uz liela oša saknēm, kurš joprojām te pat vien ir. Arī Maksim grāmatā ir pseidonīms – Makito.

Grāmata iespiesta izdevniecībā *Domu pārles*. Tā septiņos eksemplāros būs arī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Vēl jārunā, kas šo grāmatu tirgos, bet šeit, bibliotēkā, to varēs arī izlasīt.

Cilvēki stāsta, ka jūs esat izglābusi vairākus klaiņojošus suņus, atrodot tiem mājas. Kā tas notika?

Jā, kamēr strādāju bibliotēkā, esmu palīdzējusi atrast mājas deviņiem suņiem. Tas sākās pirms astoņiem gadiem. Uz bibliotēku atnāca kāda sieviete un teica, ka viņai mājās ir trīs kucēni, vai nevaru nofotografēt un ielikt internetā, jo tajos laikos ne visiem bija fotoaparāts un internets. Aizbraucu pie viņiem uz mājām, nofotografēju un ieliku sludinājumam. Uzreiz pieteicās 30 gribētāji, un sunīši nebija jāslīcina, visi tika pie gādīgiem saimniekiem. Pēc tam bija divas ģimenes, kas pārcēlās uz dzīvi citur, bet suņus nevarēja ņemt līdzi. Arī par tiem uzņēmās rūpi un atradu jaunas mājas. 2017. gadā internetā izplatījās ziņa, ka uz Alsungas robežas ilgāku laiku dzīvojot suns.

Internetā uzrakstīju, ka varu tam dot pagaidu mājas. Pēc neilga laika to ar policijas mašīnu atveda uz manām mājām. Tas dzīvoja pie manis, un internetā ieliku ziņu, ka suns meklē mājas. Aktrise Zane Jančevska to ieraudzīja, dalījās ar ziņu savā feisbuka lapā, un suns atrada mājas. Arī tagad esmu gatava palīdzēt, ja kāds dzīvnieciņš nokļūst nelaimē.

Daudz strādājat un veltāt laiku, lai palīdzētu citiem, bet kur pati smēlaties spēku, lai nepagurtu?

Mani iepriecina sēņošana, puķu audzēšana un pašizglītošanās. Varu teikt, ka esmu profesionāla sēņotāja. Ik gadu augustā ņemu atvaļinājumu, lai dotos sēņot. Baravikas paturu sev, gailenes pārdodu, tā arī nopelnot naudu. Sēņoju jau 25 gadus apmēram 20 km rādiusā ap savu lauku māju. Šo apvidu pārzinu un nevaru apmaldīties. Gadu gaitā mežs gan mainījies, jo ļoti lieli apgabali izzāģēti. Par to bieži domāju – žēl, meža dzīvniekiem vairs nav vietas, kur paslēpties, viss izzāģēts, apkārt daudz medību torņu.

Mežā parasti eju ar diviem trim groziem. Kad visu nevaru pārņemt mājās, kādu grozu noslēpju un otrā dienā dodos pakaļ. Sēņoju vienatnē, un baiļu nav vispār.

„Rakstu jau ļoti sen, bet to no visiem slēpu, līdz pēc Makša pazušanas saņēmu drosmi un izdevu pirmo grāmatu.”

Lauku mājās man ir puķudobes, kuras sāk ziedēt ar sniegpulksteņtēm pavasarī un beidz ar Miķeļtēsiem rudenī. Puķu stādus bez maksas arī dodu citiem, un tā arī pie manis atnāk dažādas puķes. Te strādā teiciens: „Dots devējam atdodas.”

Šobrīd vairs nelasu daiļdarbus, bet par to, kā dzīvot mīlestībā, pašpalīdzības grāmatas, kas māca, kā veidot ap sevi mīlestības lauku, kā būt harmonijā ar sevi un apkārtējo pasauli. Mācos kā nenosodīt citus, kā dzīvot līdzietībā un žēlsirdībā. No katras grāmatas var paņemt kādu domu un veidot savu dzīvi laimīgāku. Domas materializējas dzīvē. Sevī kultivēju tikai pozitīvo, un negatīvais ir atkāpies no manis. Ne par 100%, bet piedomāju par to, un, ja par to domā, tad tā notiek. Sev var palīdzēt dzīvi uzlabot, to esmu iemācījusies.

Antra Grīnberga, autore un Madaras Salas foto

SARUNA AR JUBILĀRI

Mīl to, ko dara

„Es neesmu mājās sēdētāja, man prieku sagādā mans darbs un kolektīvs,” saka Kuldīgas Centra vidusskolas medmāsa Velta Grīnberga, kura pagājušās nedēļas nogalē nosvinēja 75 gadu jubileju.

„GRIBĒJU MĀCĪTIES, TĀPĒC PIETEICOS”

Velta stāsta, kā nonākusi līdz šai profesijai: „Esmu uzaugusi daudz bērnu ģimenē. Bērniņu pavadīju Rumbas pagastā, pēc tam dzīvoju un skolu pabeidzu Ivanādē, bet 1959. gadā atnācu uz Kuldīgu. Pēc skolas gribēju mācīties angļu valodu vai ķīmiju, bet nebija naudas, tāpēc aizgāju strādāt aptiekā. Tad organizēja medmāsu kursus, tāpēc pieteicos.” Velta atklāj, ka profesijas izvēle bija nejauša, jo par medicīnu interese nav bijusi. „Kad beidzu māsu skolu, galvenā ārste nozīmēja mani uz skolu. Sākumā strādāju astoņgadīgajā skolā un 2. vidusskolā. Kad 1977. gadā uzcēla šo skolu, visa astoņgadīgā atnāca te. Skolā strādāju jau 52 gadus. Ja veselība turas, tad var.

Padomju laikā pa vasaru darbojos arī poliklīnikā pie acu ārsta, terapeita un ķirurga. Senāk bija profilakse – ārsti skatījās līdzī, ja trīs mēnešus nebija bijis pie ārsta, rakstīja vēstuli. Es skraidīju pa pilsētu un metu tās pastkastītēs. Ja nenāca uz potēšanas, braucām ar dakteri pie

cilvēkiem. Arī tagad, ja bērnam vajag kādu poti, rakstu e-klasē, lai vecāki zina. Cīnos, lai bērni saņemtu obligātās potes.”

DARBU IEMĪL STRĀDĀJOT

„Medmāsai skolā jābūt arī psihologam. Pie manis nāk, kad sakaujas. Bērni, kuri ir nervozi, jānomierina. Ja ir nesaskaņas ģimenē, jāizrunājas, protams, nākas palīdzēt arī mīlestības lietās. Jāpastāsta pieredze un jāpasaka, ka tas nav pasaules gals. Vēl ir mazie bērni, kuriem trūkst mīlestības. Agrāk tā nebija, bet tagad vecākiem vai nu nav laika, vai viņi brauc uz ārzemēm un bērns atstāj pie omēm vai draugiem. Šādiem bērniem trūkst mīlestības, jo visi grib gan tēti, gan mammu.”

Šobrīd Veltai lielāko prieku sagādā darbs: „To iemīl darot, nekad neesmu strādājusi sakostiem zobiem, protams, visādi ir gājies. Kādreiz darīšanas bija vairāk, tagad vairāk esmu tāds sociālais pedagogs. Bērni mūsdienās ir slimīgāki. Pirmajā un otrajā klasē bērni starpbrīdī skrien, bet lielākie tiek atvesti ar mašīnu,

Kuldīgas Centra vidusskolas medmāsa Velta Grīnberga 75 gados saka: „Kamēr veselība ļauj, tikmēr ir jāstrādā.”

stundās sēž, starpbrīdī sēž un mājās atkal sēž. Protams, ir tādi, kas sporto, bet viņu ir maz. Ģimenes ārsts daudzus atbrīvo no sporta, bet patiesībā bērnam ir jāvingro tik, cik viņš var. Jau no pirmās klases dzīvoju internātā, mazgājos aukstā ūdenī un pirms stundām gāju uz rīta rosmi. Tagad par to pat nav ko runāt. Arī sportā bērni bumbu tik mētā, ne vairs uz līdztekām vingro, ne pie stieņa pievelkas, ne pār buku lec.”

PATĪKAMAS ATMIŅAS

Kopš vidusskolas Velta dejojusi tautiskās dejas: „Pēc pagājušajiem Dziesmu svētkiem vairs nedejoju. Padomju laikā braucām

ekskursijā katru vasaru. Brauciens bija par brīvu, bet katram līdzī bija kas ēdams – es vienmēr ņēmu kartupeļus, jo mamma dzīvoja laukos. Ekskursijā gulējām teltīs, katru dienu diviem bija jādežurē un jātaisa brokastis un vakariņas. Atceros, ka Ukrainā stipri lija, un tur tā zeme ir mālaina, tāpēc nelaimīgi bija tie, kam bija jātaisa vakariņas, kamēr visi pārējie gulēja teltīs, galvas izbāzuši, un gaidīja vakariņas.” Vēl Velta spilgti atceras ekskursiju uz Gruziju: „Iesprukām vīnogu laukā un sarāvām ogas. Citā lauka pusē bija sargi, jo puikas bija mukuši, bet tur, kur mēs bijām, neviena nebija. Aizbraucām pie Melnās jūras un ēdām vīnogas. Tad visi

brīnījās, kur dabūjam. Vēl bijām Aizkarpatos, Krimā, Karēlijas Republikā. Brīvās Latvijas laikā ekskursijās vairs nebraucām, tikai uz koncertiem. Ļoti skaisti bija 1973. gada Dziesmu svētki, jo tiem bija simtgade. Bija sabraukuši ārzemnieki, un tas bija kaut kas neredzēts. Tur gāja lustīgi! Vēl vienos Dziesmu svētkos dejojām Rumbulas lidlaukā, nekur nebija ēnas, saule karsēja, grādi pie 30, bet neģība neviens. Tādu ūdens dzeršanu arī neviens nezina. Nevienam nekas nekaitēja, visi izdancoja. Tas bija skaists laiks.”

SVĒTKOS SANĀK KOPĀ

Dzimšanas diena tika svinēta ar radiem. Veltai ir divas meitas Liene un Laila, pieci mazbērni un viens mazmazbērns. „Nosvinēju skaisti, kārtīgi izsmējāties. Man patīk svinēt! Arī ar klasesbiedriem katru gadu otrajā augusta sestdienā sarīkojam klases salidojumu: dejojām, ejam rotaļās, stāstām anekdotes, smejamies. Muzikanti vienmēr saka, ka jaunie jau nu gan tā nevarot – tik ilgi un lustīgi. Cik tad mums tas laiks ir palicis, tāpēc kopā sanākam. Lieldienās radi sabrauks pie māsas laukos. Visi esam tepat, Latvijā. Mazdēls pērn aizbrauca strādāt uz Portugāli, tagad brauks uz Vāciju, bet septembrī turpinās mācības.”

Lāsma Reimanes teksts un foto

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 20. līdz 27. martam piedzimušas astoņas meitenītes un trīs puikas.

Bērniem doti šādi vārdi: Elizabete Beāte, Annija Dārta, Kate, Aurēlija, Rēzija, Una, Mila, Rūta, Meinards, Adriāns, Bogdans.

Bērniem vārdi ar burtu R

Vita un Roberts Bruči no Sabiles 25. martā sagaidīja meitiņu. Viņai dots vārds Rēzija. Vita stāsta, ka gribējusi, lai vārds sākas ar burtu R, jo arī pārējiem tā ir. Mājās mazo māsu gaida 10 gadus vecais Rinalds un četrgadīgā Rebeka. Mama saka, ka viss būs labi un ar visu tiks galā paši, bet, ja vajadzēs, palīdzēs vecvecāki. Rēzija piedzima 3460 g smaga un 53 cm gara.

Līdzīga tētim

Madara Rudīte un Raimonds Roze no Kazdangas 26. martā sagaidīja meitenīti Unu. „Man patīk īsi vārdi, šķirstīju kalendāru, un mums iepatikās šis. Mājās māsiņu ļoti gaida septiņgadīgā Dana un 12 gadus vecais Mareks. Meitiņa vairāk līdzīga tētim un pagaidām ir mierīga,” stāsta mamma. Una piedzima 3120 g smaga un 53 cm gara.

Lāsma Reimanes teksts un foto

GARĪGĀ VESELĪBA

Nedrīkst tikt atstāts bez ievēribas

Inga Zārde, psihiatre un psihoterapeite

Nesen nomainījām skolu. Kādu dienu uzzinu, ka meitai klasesbiedri internetā sarakstījuši rupjības un viņa vairs negrib iet uz skolu, jo visi viņu apsmiešot. Pārliecināju, lai iet uz stundām un neņem galvā, bet viņa nav savā ādā. Neesmu nevienam skolā neko teikusi un tos rupjību rakstītājus un viņu vecākus nepazīstu.

Ņirgāšanās skolā ir ļoti nopietna problēma. Mūsdienās tas notiek ne tikai klasē, bet arī virtuālajā vidē. Tā tiek uzskatīta par vienaudžu vardarbību un nekādā gadījumā nedrīkst tikt atstāts bez ievēribas. Pirmkārt, izrunājieties ar meitu! Izjautājiet, kā viņa jūtas, kas viņu satrauc, un noteikti lieciet viņai saprast, ka jūs

viņu aizstāvēsiet un nepieļausiet, ka viņu kāds apceļ! Tā nav normāla un veselīga situācija. Ņirgāšanās var radīt bērnam trauksmi, nomāktību, pat depresiju, iedragāt pārliecību par sevi, var aktivēt kauna un nepilnvērtības sajūtu, kas ir grūti izturama pat pieaugušajam, kur nu vēl bērnam vai pusaudzim, kuram psihe vēl tikai

pilnveidojas. Iesakam sazināties ar klases audzinātāju un izrunāt situāciju. Arī skolotājam ir jāraugās, lai Ņirgāšanās starp skolēniem nenotiktu. Rekomendēju kopā ar meitu noskatīties divas izglītojošas mācību filmas: *Roberts* par Ņirgāšanos interneta vidē un *Katrīna* par Ņirgāšanos skolas vidē. Tās pieejamas kanālā *YouTube*.

VIRTUVĒ

Ko ēst, ko ne

Interniste, rezidente kardioloģijā Krista Lesiņa pārliecināta, ka cukura diabēta slimniekiem vajag domāt par veselīgu uzturu katru dienu.

Nav ieteicams izvēlēties radikālas diētas. No dienā apēstā pusei jābūt dārzeņiem, ceturtdaļai – liesai gaļai vai treknai jūras zivij un ceturtdaļai – pilngraudu produktiem.

No ēdienkartes jāizslēdz jebkāda veida desas, gaļas konservi, pārlietu trekna gaļa, dzīvnieku subprodukti. Var ēst liesu putnu, truša, teļa, medī-

juma, cūkas vai liellopa gaļu.

Jāizvairās no margarīna, majonēzes, baltās vai piena šokolādes, rūpnieciski ražotiem konditorejas izstrādājumiem, saldinātām sulām, saldi gāzētiem un alkoholiskiem dzērieniem. Gatavojiet saldumus mājās, izmantojot īstu sviestu, olas un pienu! Šād tad var lietot tumšo šokolādi, kuras sastāvā ir vismaz 75% kakao. Tumšajā šokolādē ir antioksidanti, kas palīdz no organisma izvadīt toksīnus un sargā sirds un asinsvadu veselību. Tā satur arī flavonoīdus. Tie normalizē asinsspiedienu un pasargā no sirds slimībām.

Veselīga uztura pamatā ir dārzeņi, augļi, ogas un zaļumi. Vislabāk ēst svaigus vietējos sezonas dārzeņus vai arī termiski maz apstrādātus, mazāk – eksotiskos augļus. Nozīmīgi ir graudaugi un pākšaugi, arī piena produkti.

Sāls paaugstina asinsspiedienu, radot dažādu slimību risku. Ieteicamais daudzums ir 3–5 g dienā. Cilvēkiem ar paaugstinātu holesterīna līmeni vai asinsspiedienu sāls patēriņš jāierobežo līdz 1,5 g. Gandrīz visi rūpnieciski ražotie produkti satur pārlietu daudz sāls, tajā skaitā maize. Labāk ēdienam pievienot dabiskās garšvielas un zaļumus.

Vai mazās HES tiešām ir sliktas?

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs (LVĢMC) nācis klajā ar pētījumu, kurā secināts, ka mazās hidroelektrostacijas (HES) rada neatgriezenisku kaitējumu ūdens faunai Ventas un Lielupes upju baseinos. HES saimnieki apšaubā tā objektivitāti.

Latvijā un Lietuvā

LVĢMC sabiedrisko attiecību speciālists Oskars Vizbulis informē, ka projekts *Ecoflow* noritēja divus gadus kopš 2017. gada aprīļa. Tā mērķis bija iegūt informāciju, lai uzlabotu to upju apsaimniekošanu, uz kurām ierīkotas mazās HES, kā arī zinātniski novērtētu ietekmi uz zivīm Ventas un Lielupes upju baseinos. Tas bija starptautisks projekts *Interreg V-A* Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmā 2014.–2020. gadam. No Latvijas partneris bija LVĢMC, kā arī Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts *Bior*, no Lietuvas – Enerģētikas institūts. Kopējais finansējums bija 390 tūkstoši eiro, no tiem 85% finansēja Eiropas Reģionālās attīstības fonds.

Darba grupa, kurā piedalījās pētnieki no dažādām institūcijām, pārbaudīja caurplūdumu 12 HES. Latvijā – Ciecerē (Pakuļu HES), Ēdā (Šķēdes HES), Vankā

(Ēdoles HES), Aucē (Bēnes dzirnavu HES), Bērzē (Bikstu-Palejas HES), Īslīcē (Rundāles HES). Lietuvā – Ventā (Rudiķu un Kodžu HES), Bartuvā (Skodas HES), Mūsā (Dvarjuku HES), Lēveņa upē (Akmeniju HES) un Sosā (Stirnišķu HES).

PAR MAZ ŪDENS

Caurplūdums ir ūdens daudzums, kas izplūst caur aktīvo teces šķērsriezumu noteiktā laika vienībā, un to izsaka kubikmetros stundā vai litros sekundē. Pētnieki atzīst, ka Latvijas upes tas mainās arī dabisku apstākļu dēļ, piemēram, reizē ar klimata pārmaiņām. To īpaši varēja novērot 2018. gada vasarā, kad bija liels sausums. Taču mazo HES izraisītās mākslīgās svārstības ir daudz krasākas un postošākas, norādīts pētījumā. Vēl viens kaitējums ir straujas ūdens līmeņa svārstības ļoti īsā laika posmā, kad tiek aizskaloti gan ūdens dzīvnieki, gan iznīcināti biotopi.

Ja lejteces posmā jeb lejasbjefā nav nodrošināts pietiekams ūdens līmenis, tajā mītošie dzīvnieki, nespējot ātri pārvietoties, masveidā var iet bojā. Aizvadītajā vasarā pētnieki devās lauka darbos uz upēm Latvijā un Lietuvā. Tika konstatēts, ka, piemēram, kādā posmā visa gultne noklāta ar tukšām gliemeņu čaulām. „Tas nozīmē, ka kādā brīdī tur ūdens nav bijis vispār, zivs vēl varēja aizpeldēt, bet gliemene nekur tālu nevar tikt,” skaidro LVĢMC iekšējo ūdeņu nodaļas vecākā speciāliste un *Ecoflow* projekta vadītāja Linda Fībīga. „Novērotas arī straujas ūdens līmeņa svārstības, kas ietekmē krastu zonas, savukārt uzplūdinājumi rada temperatūru atšķirības, jo stāvošais ūdens ir siltāks nekā tekošais. Savukārt lašveidīgajām zivīm patīk vēsāks ūdens.”

DRAUD AR NĀVI ZIVĪM

Pēc iegūtajiem datiem katrai izpētes vietai modelētas biotopi –

caurplūduma līknes, dzīvotņu piemērotības kartes, zivju stresa dienu ilguma līknes un dažādi indikatori, kas raksturo upes ekoloģisko stāvokli. Secināts, ka šobrīd atļautie minimālie garantētie caurplūdumi (dažās atļaujās tie nodēvēti pat par ekoloģiskajiem) ir ievērojami mazāki, nekā vajadzīgs biotopu saglabāšanai. Pēc būtības daudzām zivju sugām, kas mājā konkrētajā vietā, tas nozīmē garantētu nāvi. Laikā, kad tika izstrādāti pašreizējie normatīvie akti, minimālais garantētais caurplūdums tika balstīts tikai uz hidroloģiskajiem aprēķiniem, neņemot vērā vēsturiski izveidojušās noteiktas teritorijas augu, dzīvnieku un mikroorganismu kopuma prasības.

JĀMAINA LIKUMS

Kā piebilst L.Fībīga, līdztekus pārbaudēm tika izvērtēti arī katras valsts tiesiskie akti par ūdens izmantošanu un eko-

loģiskā caurplūduma noteikšanu. Piemēram, dažādos Latvijas dokumentos lietotas pretrunīgas ekoloģiskā un minimālā garantētā caurplūduma definīcijas. „Dabās vērotājs redz, ka upe leļpus mazās HES izskatās pēc sekla un aizauguša grāvja, taču no likumdošanas viedokļa nekas nav pārākāpts,” saka speciāliste. „Šāda situācija ir absurda, tāpēc jāmaina likums, ja vēlamies izturēties pret dabu atbildīgi, neuztverot to tikai kā līdzekli, lai gūtu peļņu, ko nodrošina elektroenerģijas patērētāji. Tā dēvētā zaļā enerģija patiesībā tiek subsidēta no pārējo elektrības patērētāju mačiem.”

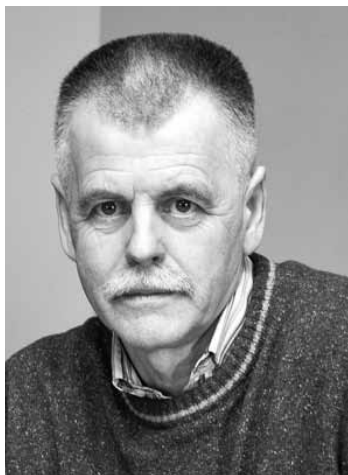
Pētījuma rezultāti tiks izmantoti, lai varētu rosināt izmaiņas nacionālajā likumdošanā, kā arī praksē spētu pēc vienotas metodikas aprēķināt biotopiem nepieciešamos ekoloģiskos caurplūdumus un nodrošinātu ūdeņu labu ekoloģisko stāvokli.

Ne pirmais uzbrukums

SIA *Vanka* pārstāvji Artis Blāķis un Andris Birznieks ir pārsteigti par pētījuma rezultātiem un daļēji sasaista ar cīņu par obligātā iepirkuma komponentes (OIK) atcelšanu, ko solīja iepriekšējā un savā deklarācijā iekļāvusi arī jaunā valdība. Uzņēmums ir viens no pirmajiem, kas mūspusē sāka atjaunot vecās elektrostacijas uz mazajām upēm. Šobrīd *Vankai* pieder četras HES Kurzemē, tostarp pētījumā skartā Ēdoles HES, un divas Zemgalē. Darbības laikā pieredzēts ne viens vien uzbrukums mazajiem elektroenerģijas ražotājiem, bet līdz šim pārmetumi par kaitējumu videi nav guvuši pierādījumus. Lielākoties tā bijusi nekompetenta informācija priekšvēlēšanu vai citu politisku iemeslu dēļ.

CITĀ VIETĀ

„Mēs nepārtraukti sekojam visam līdzī, kādas jaunas prasības jāievēro,” teic A.Blāķis. „Bijām informēti, ka būs pētījums par upēm, bet paši nepiedalījāmies, tikai iedevām prasītos datus par HES darbību, kā arī sertifikāciju, kurā smalki norādīts, kā jāstrādā. Nezinām, kad viņi bija Ēdolē, tikai pēc pētījuma rezultāts, ka būs četras reizes un dažādos apstākļos mērīts ūdens līmenis. Dīvaini, ka tā vieta, kur tika pētīts, ir septiņus kilometrus

„Dīvaini, ka tā vieta, kur tika pētīts, ir septiņus kilometrus leļpus HES, kur divreiz lielāks sateces laukums,” pārsteigts ir SIA *Vanka* vadītājs Artis Blāķis.

leļpus HES, dažus kilometrus no ietekas Užavā. Ja mums sateces baseins (laukums, no kura savācas ūdens) ir 58 m², tad tur gandrīz divreiz lielāks – vairāk nekā 100 m². Pa vidu ir Plaču ezeriņi, Mācītājezers un citas ūdenstilpes, grāvju novadsistēmas ar savu pienesumu. Manuprāt, vajadzēja pētīt tuvāk HES. Nezinu, kur ņemuši tās šausminošās bildes, kas pievienotas pētījumam. Katrā ziņā pie mums tā nav.”

JA NAV ŪDENS

A.Birznieks piebilst, ka pētījumā caurplūdes modeļēšanai un

„Mēs taču neražojam ūdeni, tikai palaižam tālāk. Arī tad, ja HES nestrādātu, lejtecē līmenis nepaceltos,” skaidro SIA *Vanka* ražošanas daļas vadītājs Andris Birznieks.

dzīvotspējas noteikšanai ņemta strauta forele, bet tāda suga *Vankā* nekad nav dzīvojuši. Tagad tur upes posmi iekrāsoti sarkanā krāsā, un tas nozīmē, ka plūsma nav piemērota. „Mēs strādājam upes pieteces režīmā – ja ūdens nav, tad tas arī nebūs neatkarīgi no HES,” tā A.Birznieks. „Turklāt pagājušajā gadā tikpat kā nelija, bija liels sausums. Mēs taču neražojam ūdeni, tikai palaižam tālāk. Arī tad, ja HES nestrādātu, lejtecē līmenis nepaceltos. Ja pieprasīs tādu ūdens daudzumu, kāda upē nav, tad nezinu, kur to radīt.”

Ēdoles HES strādā pēc serti-

SIA *Vanka* pieder sešas mazās HES. Pērn nodokļos samaksāti teju 170 tūkstoši eiro, tostarp dabas resursu nodoklis – gandrīz 15 tūkstoši eiro. No katra saražotā kWh viens santīms ir arī tā sauktais lietus nodoklis par izmantoto ūdeni.

Ēdoles dzirnavu dambi, uz kura atrodas HES, cēla 1264. gadā reizē ar Ēdoles pili.

Tagadējā mazā HES saražo ap 120 000 kWh gadā (pērn lielajā sausumā – 82 000 kWh), ar to var nodrošināt 20 mājsaimniecības, kas patērē 500 kWh mēnesī. Šobrīd lielu daļu no saražotā paņem veikals pie dzirnavām.

ficēta hidrologa izstrādātiem noteikumiem, kas 2017. gadā saskaņoti ar vairākām institūcijām, tostarp Valsts vides dienestu. Regulāri tiek kontrolēta visu prasību izpilde. Iepriekšējie noteikumi bija desmit gadus iepriekš. Tajos uzskaitītā ūdens fauna HES darbības laikā nav mazinājusies, ir tur ruduļi, lida-

Jau 40 gadus valstī nav domāts par meliorācijas sistēmu uzturēšanu, kas ļoti veicina upju aizaugšanu.

kas, plauži u.c. sugas. Pēc uzņēmēju teiktā, makšķernieki uz *Vanku* nāk, tiesa pie paša HES gan ne.

VARBŪT OIK DĒĻ

A.Blāķis pieļauj iespēju, ka viss atkal noklusīs, kad beigsies ažiotaža ap OIK. Ja to atceļ, Ēdoles HES bez atbalsta varbūt

izvilks dzīvību, jo tur nodarbināts tikai viens cilvēks. Lielajām būtu grūtāk, jo šobrīd dārgākais HES nodrošināšanā ir darbaspēks, ja uzņēmums godīgi maksā nodokļus.

Arī Mazās hidroenerģētikas asociācijas valdes priekšsēdis Jānis Irbe atzīst, ka pētījums nav objektīvs, jo Latvijā pētītas tikai sešas HES, kaut kopā ir ap 150. Turklāt dati iegūti īsā periodā. Ja HES nebūtu, upes aizaugtu vēl straujāk. Nesaprātīgu likumu dēļ upes pārvērtušas par brikšņos un krūmos aizaugušiem

grāvjiem, bet HES tiek rūpīgi uzraudzīti, saimnieki piedalās upju tīrīšanā, jo citādi neplūstu ūdens. Jau vairāk nekā 40 gadus nav domāts par meliorāciju un ir daudz citu faktoru, kas upju ekosistēmu ietekmē negatīvāk, bet uz tiem nav norādīts.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

PĀRDOD

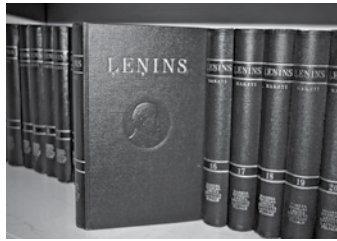
DZĪVOKLI. Tālr. 22405593.

KIA CEED, 2013.01., 1,4, dīzelis, 6-pakāpju manuālā ātrumkārbā, oriģināls nobraukums – 188500, brūna metālika, universāls, pirktis Latvijā no oficiālā dīlera, TA 04.04.2020. Auto neprasa nekādus papildu līdzekļus, sēdies un brauc! Tālr. 26436406.

OPEL OMEGA, 2,2 l, benzīns-gāze, 2001, ādas salons, TA. Tālr. 28393026.

No Vācijas **FORD FIESTA**, 1,4, D, 2008, sudraba, 4 durvis, jaunas riepas, jauna TA. Tālr. 26318731.

PAŠIZGĀZĒJU GAZ 53. Tālr. 26387644.

Pārdod **LEŅINA KOPOTO RAKSTU SĒRIJU**. Pavasara īpašā cena – 50 eiro. Tālr. 63324881.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žalūziju piedāvājums. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (*Elvi*), tālr. 28378818.

Medību nakts **OPTIKU Jukona** un siltuma binokli **Pulsar**. Tālr. 29431433.

Meža ziedu **MEDU** ar piegādi. Tālr. 29440622.

Pārdod **MEDU** (3 l – 18 eiro) ar piegādi mājās svētdien, 31. martā. Tālr. 26441406.

Dažādus **GRAUDUS**. Tālr. 29568938.

Z/s *Galenieki* (Tukuma novads) pārdod ābeļu, bumbieru, plūmju, cidoniju, saldo un skābo ķiršu **STĀDUS**. Vairumā atlaides. Tālr. 26543837.

VAJADZĪGI

SIA *Altus Timber* meklē **ZĀĢERUS** un **PALĪGUS**. Ar visu nepieciešamo darbam nodrošinām. Braucam pakal un no darba arī atvedam, piedāvājam arī dzīvesvietu. Korekta samaksa par padarīto darbu: zāģeriem alga no 700 līdz 900 eiro mēnesī, palīgiem – 3,50 eiro par bāku. Tālr. 24604600.

SIA *Bērzi plus* (41202008941) piedāvā darbu **VIRPOTĀJAM-METINĀTĀJAM**. Alga, sākot no 1100 eiro. Tālr. 29153902.

SIA *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* (56103000221) piedāvā darbu **CEĻU STRĀDNIEKIEM**. Darba alga no 3,75 EUR/stundā. CV jāiesūta līdz 5. aprīlim e-pastā: baiba.pirtniece@kuldiga.lv, tālr. 27888246 (Gatis). Vairāk par vakanci www.kkp.lv.

Pārdod broilera un dējējvistu **CĀLIŠUS**. Zvaniet un vienosimies. Iespējama piegāde. Tālr. 26784470.

Otrdien, 2. aprīlī, z/s *Mazputnēni* pārdos dažādu krāsu un šķirņu **JAUNPUTNUS**. Vārmē 9.10, Kuldīgā 9.40, Īvandē 10.10, Ēdolē 10.40, Alsungā 11.10, Vilgālē 11.45, Snēpelē 12.05, Laidos 12.30, Skrundā 13.00. Tālr. 25463353.

SIA *Vēvers* pārdod kurināmās priedes skaidu **BRIKETES** ar piegādi. Cena 125 eiro. Tālr. 26651831.

Bērza **MALKU** maisos. Tālr. 26544462.

Skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

Ar piegādi pārdod visu veidu **MALKU**. Tālr. 29249578.

MALKU (3 m). Tālr. 27811870.

MALKU maisos. Tālr. 27811870.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

Meža **MALKU**. Tālr. 29883311.

Skaldītu **MALKU**, raksta kvītis. Tālr. 29428876.

Jauktu, skaldītu **MALKU**, arī katliem. Krava no 130 eiro. Tālr. 28356979.

Pārdod skaldītu lapkoku **MALKU** (alksnis, bērzs). Tālr. 29488107.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

Labus **TRŪDMĒSLUS** maisos. Tālr. 29590704.

TRŪDZEMI, kūtsmēslus, kūdru, mulču. Tālr. 29560885.

ZOOBIRŽA

Dāvina **RUNCĪTI** un **KAĶENĪTI** (mīļīgi, krāsaini, 1 gads un 5 mēneši). Tālr. 63354311, Snēpele.

VESELĪBA**Uzmanību! Ērces mostas**

Pēc datu analīzes, Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā ir augsta saslimstība ar ērcu encefalītu.

Teritorijas ar visaugstāko saslimstību, kurās šogad tiek nodrošināta bērnu bezmaksas vakcinācija pret ērcu encefalītu noteiktas, veicot epidemioloģiskās uzraudzības datu analīzi par saslimstību ar ērcu encefalītu periodā no 2014. līdz 2018. gadam. Bērni par valsts budžeta līdzekļiem var saņemt šādos novados: Pāvilostas, Alsungas, Dundagas, Kuldīgas, Skrundas, Vaiņodes, Rojas, Pārgaujas, Nīcas, Talsu, Ventpils, Priekules, Kandavas, Engures, Kocēnu, Līgatnes, Durbes, Aizputes, Grobiņas, Jaunpiebalgas, Jaunpils, Rucavas un Neretas.

Pret ērcu encefalītu vakcinē bērnus no viena līdz 18 gadiem, ja deklarētā dzīvesvieta ir ērcu encefalīta endēmiskajā teritorijā. Vakcināciju plāno un veic ģimenes ārsts, kura pamatprakse ir attiecīgajā teritorijā.

Inta Jansone

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 29165063.

TRAKTORUS, PIEKABES, lauksaimniecības **INVENTĀRU**. Tālr. 26104984.

MOTOBLOKU, mototehniku. Tālr. 22463820.

Jumz vai *Pg08* greifera **KAUSU**. Tālr. 29230967.

CIRSMAS. Tālr. 27811870.

MEŽUS, cirsma, malku. Tālr. 26544462.

PATA Saldus pērk **CIRSMAS** un **MEŽA ĪPAŠUMUS**. Tālr. 26404542.

Craftwood pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena no 1000 līdz 10000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

Ozola, oša **ZĀĢBAĻĶUS**. Tālr. 29428876.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Valinda* – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

SIA *Kurzemes Gaļsaimnieks - BUĻĻUS, GOVIS, TELES*. Tālr. 63454845, 29427543, 26569362.

SIA *Aibi* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TEĻUS, JĒRUS**. Par augstām cenām iepērk arī gaļas šķirnes lopus eksportam. Paaugstinātas cenas, apjoma piemaksas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 20238990.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakal. Tālr. 29886349.

RAGUS. Tālr. 22048516.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

Iepērk lopbarības **GRAUDUS**. Tālr. 29335384.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties 95. koda, kā arī A, B, BE, C, CE autovadītāju kursiem Kuldīgā. Sīkāka informācija pa tālr. 29491388, 29182826.

Brigāde **MAINA JUMTUS**, siltina fasādes, iekšdarbu pakalpojumi, materiālu piegāde. Tālr. 22376653.

SILTINĀM bēniņus, slīpnes, sienas ar beramo vati, aizpildām gaisa spraugas. Tālr. 25202997.

Veicam kvalitatīvus **BRUČĒŠANAS** un **ŽOGU** montāžas darbus. Tālr. 29496314.

ELEKTRIKA pakalpojumi. Tālr. 26279280 (vakaros).

Meža **IZSTRĀDE** un **KONSULTĒŠANA**. Mūsu klienti saņem 10–30% vairāk naudas. Tālr. 26125312.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUDUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai un cirsma izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

Pārvietojamais **GATERIS**. Tālr. 22186086.

Tīrām **AKAS**. Tālr. 27448331.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tālr. 29605105, 28205914.

TRŪDĒTI KŪTSMĒSLI ar piegādi. Tālr. 28115501.

LĪDZJŪTĪBAS

Balts putns pārlido pār sētu...

*Un paliek viss tik kluss,
Bet mēs zinām, mammīt,
Spārnu platajā vēzienā –
Tu mums savu svētību sūti.*

/A.Zariņa./

Astriņ, senioru klubs *Skrundas ceriņi* ir kopā ar tevi, māmuļu mūžībā pavadot.

*Vējš pāri traucot, būs kā glāsts –
Jums paliks tikai atmiņstāsts.
Un mani glāstīs vēji, koka zars,
Tikai nebūs vairāk pavasars.*

/M.Jansone./

Izvadot DAINI SAVEĻĶEVU baltajā mūžības ceļā, izsakām līdzjūtību Ilgai, Dacei, meitiņām, Ilonai un pārējiem tuviniekiem.

Ilga Leimane, Perkūni, Strujeviči

*Dusi saldi zemes rokās,
Lai tev sapņu nepietrūkst.
Mijas rokas ziedus noklās,
Un tev silti vienmēr būs.*

/A.Straube./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Dacītei, brāli smilšu kalniņā pavadot.

Sandra, Skaidrīte, Inta, Biruta,
Mareta, Ina, Uģis

Esam kopā ar Emīliju skumjajā brīdī, no tēta atvadoties.

Ēdoles pamatskolas 5 un 6 gadīgo grupiņas bērni un audzinātājas

Sākoties būvdarbiem, L.Paegles ielas posmā no Raiņa ielas līdz Dzirnau ielai, Mucenieku ielas posmā no Dzirnau ielas līdz Jelgavas ielai, Skrundas ielas krustojumā ar Jelgavas ielu, Jelgavas ielas posmā no Mucenieku ielas līdz Ganību ielai un Graudu ielas posmā no Jelgavas ielas līdz Ganību ielas aplim

no šīgada 1. aprīļa tiks ierobežota vai mainīta satiksme.

Lūdzam ievērot jaunās satiksmes organizācijas shēmas un ieplānot papildu laiku būvniecības posmu caurbraukšanai.

SIA *Saldus ceļinieks*

MARTA ERUDĪTS**Kas ir prāta spēļu Kuldīgas erudīts rīkotājs?**

Atbildes līdz 1. aprīļa 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv. Atbildi meklējiet *Kurzemieka* iepriekšējos numuros.

Atbilde: SIA *LVCaffe*, kas Kuldīgā vēlas celt azartspēļu zāli, reģistrēta 2018. gada 31. janvārī.

Pareizi atbildējuši: Maija Zaķe, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Aiga Tamsone, Vita Jurenovska, Inese Šneidere, Ingars Neimanis, Valdis Dadzis.

Piedalies talkā un šķiro!

Lielajā talkā 27. aprīlī cilvēki aicināti atkritumus ne tikai vākt, bet arī šķirot.

Šķirošana šogad ieviesta, lai veicinātu izpratni par plastmasas piesārņojumu, tās kaitīgo ietekmi uz vidi un to, ka tas rada augstas piesārņojumu un siltuma akumulāciju augsnē un ūdeņos. Iesaistīties Lielajā talkā iedzīvotājus aicina arī Valsts prezidents Raimonds Vējonis, kurš pats talkos Tukuma novada Sēmes pagastā, kur kopā ar Latvijas skautiem un gaidām sakops un labiekārto pirmā Latvijas ārlietu ministra Zigfrīda Annas Meierovica dzimtas mājas.

10 gados Lielajā talkā piedalījušies ap 500 000 dalībnieku.

Inta Jansone

INTERESANTI

Zaķene bubina, tēviņi svilpo

Turpinās pelēko un balto zaķu vairošanās periods, kas sākas martā un ilgst līdz pat vasaras nogalei. Zaķi ir poligāmi, un māiņu gada laikā piedzīvo līdz pat trim mazuļu metieniem. Jau pirmajā dienā zaķēni spēj kustēties, bet pieaug trijās līdz piecās nedēļās. Riesta laikā zaķene klusām bubina un atstāj smaržu zīmes, bet tēviņi īpatnēji svilpo. Pie māiņes var sapulcēties vairāk nekā trīs pielūdžēji. Viņi sāk lielīties, mētaļot gaisā dibengalu un sitot kājas. Pēc tam sākas īsta kauja – zaķi metas viens otram pretī, stāv uz pakalkājām un kaujas ar priekšķepām vai lec un zvetē viens otru ar pakalkājām. Lai arī ļoti iekarsuši, tēviņi paspēj pieskriet pie savas sirdsdāmas un apliecināt viņai savu uzmanību, zaķēni apčurājot.

JOKI

Mamma saka Pēterītim:
– Ja labi mācīsies, mēs ar tēti tev nopirk-
sim velosipēdu, bet, ja slikti, tad klavieres.
.....

Skolotāja:
– Kā mēs ar ūdens palīdzību varam iegūt
gaismu?
Jānītis:
– Nomazgājot logus.
.....

Profesors – studentam:
– Vai varat man kaut ko pateikt par
17. gadsimta ķīmiķiem?
– Protams! Viņi visi ir miruši.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 29. MARTĀ

Dienas garums – 12 st. 54 min.
Saulē lec 6.02, riet 18.56. ☾

Naktī +4°...+6°

Z A ☾
R D
5-7 m/s

Dienā +9°...+10°

Z A ☀
R D
6-7 m/s

RĪT, 30. MARTĀ

Dienas garums – 12 st. 58 min.
Saulē lec 6.00, riet 18.58. ☾

Naktī -1°...+2°

Z A ☾
R D
5-6 m/s

Dienā +4°...+9°

Z A ☀
R D
5-6 m/s

PARĪT, 31. MARTĀ

Dienas garums – 13 st. 3 min.
Saulē lec 6.57, riet 20.00. ☾

Naktī +6°...+7°

Z A ☾
R D
6-7 m/s

Dienā +6°...+7°

Z A ☀
R D
5-7 m/s

SIA MEDENT

**ZOBU
IMPLANTĀCIJA**

(Straumann un Neodent)

Augsta kvalitāte
un saprātīgas cenas.

Pieraksts: tālr. 63625003, Kuldīgas
iela 26 (2. stāvs), Ventspils.

Rietumu Nafta

Piedāvājam
augstas kvalitātes dīzeļdegvielu
ar piegādi.
Izdevīgi nosacījumi lauksaimniekiem,
iespējama apmaksā pēc ražas novākšanas.
Tel. 29195555, 63322684,
e-pasts: info@rietumunafta.lv
www.rietumunafta.lv

Kooperatīvā sabiedrība Mūsu Mežs

Sniedz iespēju meža īpašniekiem
saņemt izdevīgākos risinājumus
meža apsaimniekošanā.

☎ 26336531

🌐 www.musumezs.lv

LASI MŪS www.kurzemnieks.lv!

**Legendāras personības
jubilejas koncertos Liepājā!
JUBILEJAS KONCERTI
KONCERTZĀLĒ LIELAIS DZINTARS:**

**Legendāras Liepājas rokmūzikas
personības atkal mājās!**

- 6. aprīlī 15.00 un 19.00
IGO 40 gadi uz skatuves,
- 6. maijā 19.00 grupas *Līvi* dibinātājam
Jurim Pavītolam – 70. Viesos: I. Akuratere,
I. Ulmanis, J. Bartkevičs, M. Brauns, V. Skujiņš,
A. Hermanis, Igo, V. Krieviņš u.c.
- 11. maijā 19.00 grupai *Credo 45!*
Zelta sastāvs.
- 20. maijā 19.00 *Ainaram Virgam 55.*
PAPILDKONCERTS.
- 25. maijā 19.00 *Liepājas Dzintaram 55!*
Labākais no festivāla *Liepājas Dzintars:*
Z. Muktupāvels, O. Rajecka, I. Ulmanis,
A. Alksnis, V. Mitrohins, Igo, I. Kerevica
un konkursa laureāti. Režisors: IGO.

Bilētes iepriekšpārdošanā
Bīešu paradīzes kasēs. NENOKAVĒ!
www.bilesuparadize.lv

Par **SPORTA PASĀKUMIEM**, rezultātiem
informējiet e-pastā: inta.jansone@kurzemnieks.lv

GRIBU ZINĀT

Par mucu

Kur nopērkama 250 litru plastmasas muca ar vāku?
Sazvanot vairākus veikalus, šādu mucu neatradām, taču veikali *Kurši, Mājai un dārzam, Pie Jura* pie-
dāvā plastmasas mucas ar tilpumu 120 litri. Interneta veikalos *Neoshop.lv, Cenuklubs.lv* u.c. nopērkamas
lielākas – gan 210, gan 265 litru.

Par petūnijām

Nopirku sēklu veikalā petūniju (surfīniju) iepakoju-
mu. Kad atvēru, iekšā bija neliela mēģenīte ar sešām
sēkliņām. Uz iepakojuma rakstīts, ka tā ir hibrīda šķir-
ne, ka ar sešām sēklām pietiek 4 m² lielai puķudobei vai
4-5 karināmiem podiem. Kaut kā neticas, jo parasti petū-
nijas dīgst diezgan slikti.

Kabiles stādaudzētavas *Raspodiņš* saimniece Līga Mālnie-
ce mudina nebaidīties: „Labas sēklas ir dārgas, tās parasti
nepārdod saujām. Ja tās ir surfīnijas, tām jābūt nokarenām.
Iestādīta dobē, tā pletīsies uz sāniem, podā – kārsies uz leju.
Sēkliņās vajag sēt irdenā augsnē virskārtā, apbērt nevajag, bet
jātur mitrumā. Kastītei pārliet pāri stikliņu vai plēvīti, bet tā, lai
nepielīp pie augsnes. Ja telpa būs silta, sadīgs divās nedēļās. Ar
vienu šādu stādiņu pietiek 27 cm podam – augs sakoplos un
būs skaists, jo saknēm būs gana vietas.”

FLORBOLS

Cīnīties reģiona spēlēs

Šogad Kuldīgas novada skolēnu sacensībās florbolā tiesības piedalīties Kurzemes reģiona spēlēs ieguva Kuldīgas Centra vidusskolas (KCV) un Viļa Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas (VPKV) komanda.

2003.–2005. gadā dzimušo zēnu grupā uzvarēja VPKV komanda, kura izcīnīja tiesības piedalīties Kurzemes reģiona spēlēs, kas notiks 3. aprīlī Saldus novada Druvā. Komandā spēlēja Daniels Zemke, Maksims Kažimirs, Artūrs Miķelsons, Salvis Sīkmanis, Tomass Alksniņš, Kārlis Krūmiņš, Jorens Upenieks, Rainers Kalns, Roberts Āboliņš, Miks Miķelis Buks, Markuss Kairiņš un Kristaps Panovs. Šajā grupā

2. vieta KCV, 3. – Alsungas vidusskolas, 4. – Vilgāles pamatskolas, bet 5. – Vārmes pamatskolas komandai.

2005.–2008. gadā dzimušo zēnu grupā uzvara KCV komandai, kurā startēja Ģirts Lindenblats, Rainers Freibergs, Patriks Zīverts, Ričards Lediņš, Raivis Vjakska, Tomass Jansons, Kristis Pone, Edvards Sokolovskis, Lūkass Jansons, Erlends Freibergs, Kristaps Garoza un Matīss Kārklīņš. 2. vietu ieguva VPKV, 3. – Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas, bet 4. – Alsungas vidusskolas komanda. Šai vecuma grupai reģionālās sacensības notiks tepat, Kuldīgā, 2. aprīlī.

Antra Grīnberga